Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6505 — Fiatı her yerde 5 kuruş | ÇARŞAMBA — 25 TEŞRİNİSANİ 1936 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Fransız hükûmeti iki teklifte bulundu

Antakya ve İskenderun meselesinin Milletler Cemiyetinde hallini istiyor

Hükûmetimizin, Fransanın yeni talebi etrafında cuma günü mecliste beyanatta bulunması muhtemeldir

Başvekilimizle hariciye vekilimiz İskenderun ve Antakya meselesinin ne tarzda yürüdüğü hakkında partiye izahat verdiler, ikinci beyaz kitap dün bütün mebuslara ve alâkadar makamlara dağıtıldı

Antakyadan iki görünüş

Ankara 24 (A.A.) — Ulus gazetesi yarınki (bugünkü) nüshasında aşağıdaki haberi neşretmektedir: «Hususi olarak öğrendiğimize göre, Fransız hükûmeti Sancak ihtilâfının halli hakkında hükûmetimize iki teklifte bulunmuştur. Bu tekliflerden biri, meselenin halli için Milletler cemiyetine gidilmektedir. Cenevrede bütün dâvanın yeni baştan tetkik olunarak siyasî ve iktisadî icaplara ve ahdî haklara uygun bir karara varılmak fırsatını bahşedecek olan bu talep hakkında hükûmetimizin cuma günü Kamutayda beyanatta bulunacağını zannediyoruz.»

PARTİYE İZAHAT

Ankara 24 (Telefon) — Cumhuriyet Halk Partisi Meclis grupu bugün öğleden sonra Trabzon mebusu B. Hasan Sakanın bşkanlığında toplanmıştır.

Hariciye vekilimiz B. Rüştü Aras, İskenderun ve Antakya meselesinin ne tarzda yürüdüğü hakkında Partiye malûmat ve muhtelif hatiplerin suallerine cevplar vermiştir.

Hariciye vekilimizden sonra başvekilimiz İsmet İnönü söz alarak bu meselenin cereyanı üzerinde ayrıca izahatta bulunmuştur.

TEATİ EDİLEN NOTALAR

Ankara 24 (Telefon) — İskenderun Antaky ve havalisi hakkında Fransız hükûmetine ilk tevdi edilen Türk notasına Fransızların verdikleri cevabî nota ile Türk ve Fransız notalarında zikredilen mukavele ve vesikaları ve Fransız cevabî notasına mukabil son notamızın metinlerini ihtiva eden ikinci beyaz kitap bütün mebuslara ve bütün alâkadar makamlara dağıtılmıştır.

Fransız Hariciye nezareti tarafından 10 teşrinisani 936 tarihinde hükûmetimize tevdi edilen notada talebimizin Surye ve Lübnan ile olduğu gibi, İskenderun ve Antakya havalisi delegeleri ile de bir muahede akdi imkânının tedkikine dair olduğunu naklettikten sonra şu esaslara istinad etmektedir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

Siyasî müsteşarlıklar

Siyasî müsteşarlar mebuslardan olacak

Ankara 24 (Telefon) — Vekâletlerde idarî müsteşarlıklardan başka bir de siyasî müsteşarlıklar ihdas edileceği hakkında bir kanun lâyihası hazırlanmış ve meclise verilmiştir. Bu kanunun müzakeresine bugünlerde heyeti umumiyede başlanacaktır.

Öğrendiğime göre: Siyasî müsteşarlar mebuslardan olacaktır. Siyasî müsteşarların vazife ve selâhiyetleri hakkında kanunda hükümler vardır.

Donanmamız

Cumartesi günü Falere varacak, perşembeye kadar orada kalacak

Atina 24 (Hususî) — Yunan gazetelerinin haber aldığına göre Türk donanması önümüzdeki cumartesi günü Falere varacak ve perşembe gününe kadar orada kalacaktır. Türk donanmasının şerefine ziyafetler ve şenlikler tertip edilecektir. Şimdiden hazırlıklara başlanmıştır.

Yeni iki banka kuruluyor

Biri küçük sanat erbabına yardım edecek, diğeri deniz işlerile uğraşacak

Haber aldığımıza göre yeni iki banka kurulmak üzeredir. Bunlardan birincisi Halk bankası adındadır. Sermayesi bir buçuk milyon liradır. Bu banka küçük sanat erbabına kredi temini ve yardım için kurulmaktadır.

İkincisi Deniz bankasıdır ve daha mühim sermaye ile kurulacaktır. Bu banka limanlar, rıhtımlar, balıkçılık ve sair denize müteallik işlerle meşgul olacaktır. Denizyolları idaresi ve Akay da bu bankaya iştirak edecektir.

Kış şiddetini artırıyor, sıcaklık 2 dereceye düştü

Dün gece de muhtelif fasılalarla İstanbula kar yağdı

Bu sene kış çok erken geldi. Dün sabah İstanbula bir saat kar yağdığını, termometrenin dört dereceye kadar indiğini yazmıştık. Dün azamî sıcaklık altı dereceyi geçmemiştir. Akşama doğru hava soğumuş, termometre iki dereceye kadar inmiştir. Gece muhtelif fasılalarla kar yağmıştır.

Havanın birdenbire soğuması karşısında odun ve kömür fiatleri ne haldedir? Dün bu hususta tahkikat yaptık. Bu sene odun ve kömür fiatleri pek erken yükselmişti. Yaz ortalarında 220 kuruşa satılan birinci nevi meşe odunu teşrinievvel ayında 300 kuruşa kadar yükselmişti. Teşrinievvelde Karadenizde nakliyatın güçleşmesi ve bazı ormanlardan odun kesiminin azalması üzerine fiatler bir miktar daha yükselmiştir. Şimdiki halde odunun çekisi 320 kuruştur.

Mangal kömürünün fiati 3,5-4 kuruştur. Maamafih mahalle aralarında 6 kuruşa satılıyor.

İstanbulun senelik odun ihtiyacı 250-300 bin çeki arasındadır. İstanbulda ne miktar stok mevcud olduğu henüz tesbit edilmemiştir.

Kok kömürüne gelince, şehrimizde kâfi miktarda stok vardır. Zonguldaktaki Türk antrasiti fabrikası da çalışmakta devam ediyor. Bu sebeple kok kömürü buhranı ihtimali mevcud değildir.

TRAKYADA SOĞUKLAR

Edirne 24 (Akşam) — Trakyada şiddetli soğuklar hüküm sürüyor. Birçok yerlere kar yağmıştır. Termometre sıfıra kadar inmiştir.

Türk - İngiliz dostluğu asla sarsılamaz

M. EDEN DİYOR Kİ:

"İtalya ile, Türk - İngiliz dostluğuna halel verebilecek mahiyette anlaşmayı akla getirmek bile kabil değildir„

Londra 24 (A.A.) — Röyter ajansı tebliğ ediyor: Avam kamarasında sorulan bir sual ile bunun cevabı İngiltere hükûmetinin hiç bir vesile ile İngiliz ve Türk dostluğuna halel getirilmesine imkân bile tasavvur edemediğini göstermektedir.

Müzakere esnasında bir mebus şu suali sormuştur:

— Akdenizde İtalyan ve İngiliz menafiine ait olarak imza edilebilecek her hangi bir itilâf münasebetile, Türkiyeye karşı olan pek eski dostluğumuza veya Türk menfaatlerine zarar iras edebilecek mahiyette her hangi bir kaydi İngiliz hükûmetinin kabul etmemesine M. Eden itina gösterecek midir?

M. Eden şu cevabı vermiştir:

— Bu muhakkaktır. Şurasını söylemekle bahtiyarım ki, İngiliz - Türk dostluğuna halel verebilecek mahiyette bir hattı hareket takibini düşünebilecek hiç bir vaziyeti akla getirmek bile kabil değildir.

İngiliz hariciye nazırı M. Eden

Belçika başvekili "Sulh tehlikededir„ diyor

M. Van Zeland ilâve ediyor: "Her tarafta tehlikeli alâmetler belirmektedir„

Brüksel 24 (Akşam) — Belçika başvekili M. Van Zeland dün mühim bir nutuk irad etmiştir. Başvekil, hükûmetni hiç bir diktatörlük kurulmasına müsaade etmeden memleketi idare edeceğini söyledikten sonra Avrupanın karışık vaziyetinin askerî kuvvetleri arttırmağa lüzum gösterdiğini ilâve etmiştir. Başvekil demiştir ki:

«Avrupada vaziyet vahimdir. Her tarafta sulh tehlikededir. Bu tehlike bizim de başımızın ucundadır. Bir harp tehlikesini ortadan kaldırmak için çalışmalıyız. Fakat bu gözlerimizi kapamak demek değildir. Çünkü her tarafta tehlikeli alâmetler belirmektedir.

Eğer bütün mesaiye rağmen harp patlarsa, bu badireden kurtulmk için bütün mesaimizi sarfedeceğiz. Fakat bütün dünya bilmelidir ki kendimizi müessir surette müdafaa edebiliriz.»

M. Van Zeland

Başvekilin nutku büyük ehemmiyetle karşılanmış ve çok alkışlanmıştır.

(Devamı 13 üncü sahifede)

— Gazeteler acaba beni evin kaçıncı kat penceresinden düşürecekler?...

Son dakika

Mühendis Stikling idam edilirse

Almanya, Sovyet Rusya ile münasebatını kesecek

Londra 25 (Akşam) — Deyli Telgraf gazetesinin haber aldığına göre Almanyanın Londra sefiri, Alman hariciye nezaretine müracaat ederek Sovyet Rusyada tevkif ve idama mahkûm edilen mühendis Stikling idam edilirse Almanyanın Sovyet Rusya ile siyasî münasebatını keseceğini bildirmiştir.

Üç Alman daha tevkif edildi

Berlin 25 (Akşam) — 23 teşrinisanide Harkofta daha üç Alman tevkif edilmiştir. Almanya hükûmeti yeniden şiddetli teşebbüste bulunmuştur.

Gazeteler Stiklingin idama mahkûm edilmesi münasebetile şiddetli neşriyatta bulunuyorlar ve diyorlar ki: «Stikling komünisttir. Fakat Alman tebaasıdır. Bu itibarla bizi alâkadar etmektedir. Bir Alman tebaasını himaye etmek vazifemizdir.»

Fransa, Barselonun ablokasını kabul etmiyor

Franko, Ingilterenin bitaraf mıntaka tesisi hakkındaki teşebbüsüne cevap verdi

Paris 25 (Akşam) — Fransanın İspanya işinde düşüncesi İngilterenin aynıdır. Barselonun ablokasına gelince, Fransız mahafilinin kanaatine göre Franko hükûmeti muharib tanınmadığından böyle bir abloka meşru sayılamaz. Diğer taraftan bahrî kanunlara göre abloka fiilî olmalıdır. Halbuki Frankonun elindeki vapurlar abloka için kâfi değildir.

Bahriye nezareti Fransız gemilerini himaye için bütün tedbirleri almıştır.

BİTARAF MINTAKA

Londra 25 (Akşam) — General Franko, İngilterenin İspanyada bitaraf mıntakalar tesisi hakkındaki teşebbüsüne cevap vermiştir. Franko, Alikante, Valans, Taragon, Kartajen hakkındaki teminatı Barselona teşmil edemiyeceğini bildirmektedir. Madrid sefiri bu hususta Franko ile temas ederek izahat istiyecektir.

MADRİDDE VAZİYET

Paris 25 (Akşam) — Madridden bildiriliyor: Resmî tebliğe göre Madrid cephesinde sükûnet vardır. Kar ve yağmur askerî harekâta mâni olmaktadır. Üniversite cephesinde âsiler tamamen muhasara altındadır.

Madrid müdafileri fena havadan istifade ederek dinlenmekte ve sivil ahaliyi şehirden çıkarmaktadır. Şimdiye kadar Valansa 300 bin kişi gönderilmiştir.

İSPANYA SULARINA BİR İNGİLİZ DENİZALTI FİLOSU GİDİYOR

Londra 25 (Akşam) — Maltada Lavalet limanından bir İngiliz denizaltı filosu hareket etmiştir. Filo İspanyol sularına gidecektir.

Bu Sabahki Telgraflar

Esrarengiz tahtelbahir kimin?

Bir Ispanyol tebliğine göre, Cervantes kruvazörü nasıl torpillenmiş?

Londra 24 — İspanya hükûmetinin elinde olan Cervantes kruvazörüne vuku bulan taarruz hakkında katî bir şey öğrenilememiştir. Bazı mahafil kruvazörde bir infilâk olduğunu veya geminin bir torpile çarptığını iddia etmektedir. Fakat kruvazöre bir denizaltı gemisi tarafından torpill atıldığı anlaşılmaktadır.

Asilerin ellerinde bir denizaltı gemisi olduğunu iddia ediyorlar. Bu iddianın doğru olmadığı anlaşılmaktadır.

İSPANYA BAHRİYE NEZARETİNİN TEBLİĞİ

Valansi 24 — İspanya bahriye nezaretinin bir tebliğine göre hâdise şöyle olmuştur:

Saat 9 da Mendez - Nunez ve Cervantes kruvazöri ile Jaime zırhlısı, birçok denizaltıların hücumuna uğramışlardır. Bunların attıkları torpiller Mendez - Nunez kruvazörüne isabet etmiş ise de Cervantes kruvazörünün baş tarafına isabet etmiştir.

Bu denizaltıların ecnebi denizaltıları olduğu muhakkaktır. Çünkü asilerin elinde denizaltı yoktur ve Cartagene üssübahrisi hükûmetin elinde olduğundan yeni denizaltılar yapmaları imkânı da mevcud değildir.

Atılan mermiler muayene edilmiş, bunların İspanyol mermisi olmadığı gibi İtalyan mermisi de olmadığını meydana çıkarmıştır. Cartagene limanı açıklarında bulunan bir Alman muhribi, torpillemenin tesirini görmek üzere limana doğru gelmiş ve sonra ufukta kaybolmuştur.

Bu tebliğde ecnebi harp gemilerinin İspanyol filosunun harekâtı ve denize konulan torpiller ve saire hakkında malûmat vermek suretiyle asilere yardım etmekte oldukları ilâve olunmaktadır.

MADRİDDE VAZİYET

Madrid 24 — Madrid cephesinde vaziyette mühim bir değişiklik yoktur. Hükûmet kuvvetleri el bombalrile asileri Karabanşel mıntakasından püskürtmüştür. Burada Faslılar büyük zayiat vermişlerdir.

Asilerin tayyareleri yeniden Madridi bombardıman etmiştir. Harbiye nezaretine atılan bombalardan bir mühimmat deposu infilâk etmiş, yangın çıkmıştır. Alevler, asilerin mevzilerinden görülüyor.

Hava çok fenadır. Buz gibi bir rüzgâr esiyor.

MEKSİKADAN SİLÂH GÖNDERİLİYOR

Meksika 24 — Buradan cebel topu, mitralyöz yüklü iki tren hareket etmiştir. Bunlar Sil vapurile İspanyaya gönderilmektedir. Dok amelesi bedava çalışıyor.

Akdeniz meselesi

Londra veya Pariste mühim konuşmalar oluyor

Londra 25 (Akşam) — Sovyet sefiri hariciye nezaretine giderek Akdeniz vaziyeti hakkında nazır M. Edenle görüşmüştür.

PARİS SEFİRİMİZ FRANSIZ HARİCİYE NAZIRİLE GÖRÜŞTÜ

Paris 24 (A.A.) — Delbos dün Sovyetler birliği ve Türkiye büyük elçileri ile görüşmüştür. Akdeniz vaziyetile İspanya dahilî harbi muhtemel tesirlerinin bu görüşmede mevzuu bahis olduğu öğrenilmiştir.

PRENS POLÜN TEMASLARI

Belgrad 24 — Yugoslav kral naibi prens Polün Londra seyahatinden İngiliz gazeteleri çok hararetli bir lisanla bahsetmektedir. Prens Polün Londrayı ziyareti siyasî bir mahiyettedir. Oradaki temaslarda Akdeniz meselesi görüşülmüştür.

Japonyanın bir tekzibi

Tokyo 25 — Hariciye nezareti, Almanya ile Japonya arasında ittifak şayialarını ve komünizme karşı bir blok teşkili için İtalya ile konuşmalar yapıldığı haberini tekzip ediyor. Bütün bu şayiaların suitefehhüm mahsulü olduğu, yakında vaziyetin aydınlanacağı bildiriliyor.

Limanlar, Denizyolları, Akay ve havuzlar bütçeleri

Ankara 24 (Telefon) — İstanbul, İzmir liman idareleri ile Denizyolları Akay, havuz ve fabrikalar idarelerinin 937 bütçelerini tedkik eden hususî komisyon tedkiklerini bitirmek üzeredir.

Tedkikat bittikten sonra mezkûr idarelere aid bütçe projesi meclis, iktisad, maliye, divanı muhsebat ve bütçe encümeninden sonra da umumî heyet tarafından ayrıca tedkik edilecektir.

Amiral Horti Romada

Karada ve denizde geçid resimleri yapılacak

Roma 24 (A.A.) — Macar Naibi hükûmeti amiral Horthy, bugün saat 15,45 de buraya gelecektir. Amiral, İtalya kralı ve kraliçesinin misafiri olarak dört gün Romada kalacktır. Amiral, 25 bin kişinin iştirakiyle Via İmpera.da yapılacak olan askerî bir geçid resminde hazır bulunacaktır. Bundan sonra Napolide yapılacak olan bahrî nümayişte bulunacak ve bu nümayişe İtalyanın yüz cüzütamı iştirak edecektir.

Siyasî mahafil, amiralın Romaya bir nezaket ziyareti yapmak üzere gelmiş olduğunu yazmakta ve Arşidük Otto ile prenses Marie'nin nişanlanması meslesinin görüşüleceğini ilâve eylemektedir.

Ankaraya kar yağdı

Ankara 24 (Telefon) — Birkaç gündenberi hüküm süren soğuk bugün şiddetini artırdı. Ankaraya kar yağdı ve kısa bir müddet içinde Ankara beyaza büründü.

Karadenizde fırtına

Yıldız poyraz rüzgârı şiddetle esmekte devam ediyor. Anadoluda da birçok yerlere kar yağmıştır. Rüzgâr birçok tahtaperdeleri yıkmış, levhaları devirmiştir. Karadenizde şiddetli bir fırtına hüküm sürüyor.

Bugün İstanbula kar yağması muhtemeldir.

Bir Rumen gambotu ile bir denizaltı gemisi geldi

Bir Rumen torpido muhribi tamir için İstanbula gelmiş ve havuza girmişti. Dün bir gambot ile bir denizaltı gemisi gelmiştir. Bunlar da tamir edilecektir.

Elektrik şirketinin murahhasları Ankaraya gittiler

Nafıa vekâletile temas etmek üzere Brükselden gelen elektrik şirketi delegeleri dün akşamki trenle Ankaraya gitmişlerdir.

Sanayi programımız

Tekliflerde bulunmak üzere Hollandadan bir heyet geliyor

Ankara 24 (Telefon) — Hollandadan bir klering mütehassıs heyetinitn yakında Ankaraya geleceğini bildirmiştim.

Bu heyet ticaret muahedesinde yapılacak değişiklikler hakkında hükûmetimizle müzakerede bulunacaktır.

Bundan başka Hollandadan tüccar ve sanayicilerden mürekkep bir heyet te yakında Ankaraya gelecektir. Bu heyet sanayi programımıza dahil gemi, liman, telsiz telgraf, istasyon ve fabrikalar inşaatı gibi büyük işlere iştirâk etmeleri imkânlarını arayacaklardır.

Yaş meyva ihracatı

Ankara 24 (Telefon) — Yaş meyva ihracatı ile uğraşmak üzere Ziraat bankası tarafından teşkil edileceğini evvelce haber verdiğim «Türk meyvacılık limited şirketi»nin teşkiline aid formaliteler ikmal edilmiştir. Şirket yakında faaliyete geçecektir.

Türk parası

Kıymetinin düşürüleceği haberi tamamen asılsızdır

Ankara 24 (A.A.) — Türk parası kıymetinin düşürüleceğine dair bazı ecnebi matbuatında mevzuubahis olan haberlerin tamamen asılsız olduğunu bildirmeye Anadolu ajansı mezundur.

İskeleler rüsumu tek tarife formülü ile cibayet olunacak

Ankara 24 (Telefon) — Büyük Millet Meclisinin geçen devresinde kabul edilen kanuna göre, iskelelelerin tarifeleri 1 ikinci kânun 937 den itibaren iktisat vekâleti tarafından kontrol ve tasdik edilecektir.

İktisat vekâleti bunun için bütün iskelelerde tatbik edilmek üzere bir formül hazırlanmış ve bu formül alâkadar limanlara bildirilmiştir. Bütün iskele rüsumu tek tarife formülüne göre tayin ve cibayet olunacaktır.

Denizcilerin tekaüdlükleri

Ankara 24 (Telefon) — Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni denizcilerin tekaüdlükleri hakkındaki lâyihanın müzakeresini bitirmiştir. Lâyiha yakında umumî heyette müzakere edilecektir.

Edirnenin kurtuluş günü

Bugün Edirnede büyük merasim yapılacak

Bugün güzel Edirnenin kurtuluş günüdür. 14 yıl evvel bugün Edirne, bir daha ayrılmamak üzere Türkiyeye kavuşmuştu. Bu şerefli gün Edirnede büyük törenle kutlulanacaktır.

Törende bulunmak üzere Edirneye pek çok kimseler gitmiştir. Dün akşam sekizi elli geçe kalabalık bir yolcu treni Edirneye hareket etmiştir. Bu akşam radyoda mimar Kemal Altan tarafından Edirne hakkında bir konferans verilecektir.

Edirnede her taraf donanmıştır. Ankaradan Edirneye 20 saylav gitmiştir. Dün akşam saylavların şerefine bir ziyafet verilmiştir. Halk sevinç içindedir.

Fransız sefiri

Tekaüde sevkedileceği haberi doğru değil

Ankara 24 (Telefon) — Fransanın Ankara sefiri M. Ponsonun memleketine gideceği hakkında katî malûmat yoktur.

Memurların tahdidi sinni hakkındaki Fransız kanununun büyük elçilere şümulü yoktur. Bu itibarla sefirin tekaüde sevkedilmesi mevzuu bahsolamaz.

Nobel sulh mükâfatı

Alman gazeteleri şiddetli neşriyatta bulunuyorlar

Berlin 25 (Akşam) — Nobel sulh mükâfatı Karl Osiskiye verilmiştir. Gazeteler bu münasebetle yazdıkları makalelerde Nobel mükâfatının ilk defa olarak bir vatan hainine verildiğini söylüyorlar ve diyorlar ki:

«Karl Osiski 23 teşrinisani 1931 de yani eski cumhuriyet idaresi zamanında bir buçuk ay hapse mahkûm edilmişti. 2 mayıs 1932 de yeniden mahkûm edilmiş, mareşal Hindenburg af talebini reddetmişti. Ondan sonra umumî afdan istifade eylemişti.

Nazi idaresi teessüs ettikten sonra Osiski nezaret altında bulunduruluyordu. Geçende serbest bırakılmıştı. Nobel sulh mükâfatının bu vatan hainine verilmesi yeni Almanyaya hakaret sayılır. Buna icab eden mukabelede bulunulacaktır.»

Londra 25 — Nobel sulh mükâfatı sulh lehindeki neşriyatı ve faaliyetile tanınmış olan Alman muharriri Karl Osiskiye verilmiştir.

M. Edenin beyanatı

İngilterenin iki tarafı da muharip tanımaması ehemmiyetle karşılandı

Londra 24 — M. Edenin Avam kamrasındaki son beyanatı büyük ehemmiyetle karşılanmıştır. Bu beyanattan anlaşıldığına göre İngiltere, İspanyada çarpışan iki tarafı muharip olarak tanımamaktadır.

İngiltere geçen hafta iki tarafı muharip tanımağa ve bitaraflığını ilâna karar vermişti. Çünkü Bahriye nezareti Akdenizde bir hâdise çıkmasından endişe ederek hükûmet üzerinde bu yolda tesir yapmıştı. Fakat cumartesi günü Fransa tarafından yapılan teşebbüsler üzerine kararını değiştirmiştir. Fransa, İspanyadaki iki tarafın muharip tanınmasına aleyhtar olduğunu, çünkü böyle bir hareketin Almanya ve İtalyaya karşı fedakârlık yapmak demek olacağını bildirmiştir.

Yugoslav - Macaristan

Budapeşte 25 — Gazeteler, amiral Hortinin Yugoslavyadan geçerken gördüğü samimî kabulden memnuniyetle bahsediyorlar.

Varşova seyahati

Romanya hariciye nazırı mühim beyanatta bulundu

Bükreş 24 (A.A.) — Resmî bir ziyaret yapmak üzere bugün Varşovaya hareket edecek olan M. Pictor Antonesko, Rador ajansına beyanatta bulunarak Cenevredeki görüşmeleri sırasında M. Beck tarafından yapılan davete icabetinden, duyduğu memnuniyeti kaydetmiştir. Dış işleri bakanı ezcümle demiştir ki:

«Polonya - Romen ittifakının kuvvet ve hayatiyetini teyit etmeğe müsait olan her fırsattan istifade etmeliyiz. Ben yalnız hükûmetin değil, fakat ayni zamanda bütün Romen milletinin de tercümanı olacağım. Hürriyet ve istiklâl için katlanılmış ıztırapla dolu bir mazi taşıyan her iki millet, biribirine hürmet ve dostluk bağları ile bağlı bulunmaktadırlar. Sulh içinde yaşamak hususundaki müşterek arzuları da her iki milletimizi biribirine yaklaştırmaktadır. Milletler cemiyeti paktı esasına dayanan Polonya - Romen ittifak muahedesi, Avrupanın bu kıtasında toprak bütünlüğünün idamesine müstenit bir sulhün idamesi hususundaki arzumuzun sadık bir aksidir.»

Fransız - Yugoslav ticaret görüşmesi

Belgrad 24 (A.A.) — Birkaç gündenberi inkıtaa uğramış olan Fransız - Yugaslav ticaret müzakerelerine yarın burada devam edilecektir.

FIKRA

Niçin okumıyoruz?

Bu, İstanbul gazetelerinden birinin açtığı anketin başlığıdır. Fakat, bilir misiniz, taksitle almanca kitab satan biri yalnız İstanbul şehrine 25 bin liralık, Ankarada yalnız bir Bakanlıkta ve bir günde 1000 liralık kitab satmıştır? Dahası var: Gidip fransızca kitab, mecmua ve gazete satan dükkânlardan Türk okuyucularının sayısını sorunuz.

Birçok noksanlarımız var. Evvelâ gerçi birçok eser yazıyor veya tercüme ediyoruz. Fakat bunlar tam değildirler: Yani henüz bir meslekî inkişafı türkçeden takib etmek imkânsız gibidir. Dil bilenler, ecnebî eserleri okumağı tercih etmektedirler.

Devlet matbaasının bastığı eserler arasında, herhangi bir meslekten olanları tatmin edecek takımlar da var. Bunların bedelini birden ödemeğe de muallimlerin ve mekteb gençlerinin kesesi elverişli değildir.

Lâtin harfi ile kitab okuyanların büyük bir kısmı, büdceleri pek dar olan gençlerimizdir. Kitab ve mecmua fiatlarını onların imkânlarına uydurmağa mecburuz. Şüphesiz daha başka sebepler de sayılabilir: Ekonomi hayatı şiddetlenmeyen bölgelerde herkesin yalnız bir kitab değil, bir gündelik gazeteyi bile parasız okumak için bir iki gün beklemeğe vakti vardır. Buralarda okuma menfaati, sây ve kazanç menfaatine henüz cevab vermiyor. Siz, eğer bir alış verişiniz yoksa, gazetelerin borsa cedvellerini okur musunuz?

Zamanla, hükûmetin ve muharrirlerin gayretleri ile telâfi edilecek noksanlardan başka, bir de, bütün neşir vasıtaları hep birlikte umumî bir okuma alâkası, terbiye ve ahlâkı uyandırmağa çalışmak için elbirliği etmek bir tedbir addolunabilir. Bir evde bir küçük kitab rafı olmaması, o ev için ayıp telâkki ettirilmek lâzımdır. Bu memlekette vatandaşlar: - Gazete okumuyorum,

Yahud:

— Kitab açtığım yok,

Demekten ahlâkî bir kusurda bulunuyorlar, gibi utanmağa alıştırılmalı dırlar. [Fa. — Tay.]

Ruhsatiye harcı ne kadar tutacak?

Hafta tatilinden istisna edilen müesseselerden alınacak ruhsatiye harçlarının gayri safi iradın yüzde üç nisbetinde olmasına şehir meclisinde karar verildi. Belediye eski tarifeye göre ruhsatiye harçlarından senede 65 bin lira kadar varidat temin ediyordu.

Bundan başka son kanuna göre berberler de pazar günleri dükkânlarını kapayacaklardır. Berberlerin bu sene için verdikleri ruhsatiye harçlarının iade edilmesine şimdilik imkân görülememektedir. Berberler 937 senesinden itibaren ruhsatiye harcı vermiyeceklerdir.

Harcın yüzde üç olarak kabul edilmesi üzerine evvelce yüzde on nisbet üzerinden harç veren esnafın harçları yeni esasa göre mahsup edilecektir.

Bir kız çocuk kayboldu

Beşiktaşta Hatice adında 9 yaşında bir kız çocuğu bundan bir ay evvel evinden çıkmış ve bir daha dönmemiştir. Ailesi çocuğun gitmesi muhtemel olan yerleri aramışsa da bulamamış ve zabıtaya müracaat ederek Haticenin aranmasını istemiştir. Zabıta küçük Haticeyi aramktadır.

ŞEHİR HABERLERİ

Leblebiciler

Az para ile oldukça mühim işler görüyorlar

Esnaf cemiyetlerinin idare heyeti intihabları devam ediyor. Bugün de leblebiciler cemiyeti idare heyeti seçilecektir.

Bazı küçük ve varidatı az olan esnaf cemiyetlerinin birleştirilmesi mevzuu bahsolmuş ve bu arada leblebicilerin de meyvacılarla birleştirilmesi düşünülmüştü.

Bu cihetin tahakkukundan korkan leblebiciler ticaret odası esnaf şubesine müracaat etmişler ve mevzuu bahis tevhid meselesine katiyen lüzum olmadığını söylemişlerdir.

Bu müracaatta leblebicilerin ileri sürdükleri fikirler büyük bir alâka uyandırmıştır. Bunlar demişlerdir ki:

«— Biz esnaf cemiyetlerinin içinde âzası iki yüz kişiyi bulmıyan en küçük teşekkülüz. Senelik varidatımız 180 liradır. Hemen hemen bu rakkam hiç değişmez. Biz bu paranın 120 lirasile bir kâtip tutarız. 36 lirasını cemiyet olarak kullandığımız odaya veririz. Geri kalan para ile de her sene fakir âzalarımızdan bir kaçını sılaya göndeririz.

Ayda 10 liraya çalışan kâtibimiz bizim memleketlidir. Yani bütün leblebicilerin geldikleri Çankırı tarafındandır ve burada üniversite tahsilini bu para ile yapar. Bu kâtip üniversiteyi bitirip gittikten sonra yerine tekrar kendi memleketimizden bir talebe getirtir, burada okuturuz.

Görüyorsunuz ki biz kendi yağımızla kendimiz kavruluyoruz. Başka cemiyetlerle birleştirilmemize ne lüzum var?»

Leblebicilerin bu mütalâaları çok makul görülüyor.

Kahvehaneler

Son seneler zarfında miktarı çok artmış

Kahveciler cemiyeti idare heyeti intihabı dün başlamıştır. Esnafın çoğu dün reylerini vermişlerdir. Bu cemiyetin idare heyetinde mühim değişiklikler olmıyacağı anlaşılıyor.

Son yıllar içinde şehirde kahvehanelerin mühim miktarda arttığı görülmüştür. Şimdiki halde cemiyete kayıtlı 1500 kahvehane mevcuttur. Kahveciler bu vaziyetten şikâyetçi görünüyorlar. Fakat bir kısım alâkadarlar yeni açılan kahvehanelerin kapanmadıklarını ve bu keyfiyetin de mevcut her kahvenin pek âlâ kazandığını göstermekte olduğunu söylemektedir.

Bir çocuk başka bir çocuğu yaraladı

Harbiye civarında Andon ve Feridun adlarında 9 yaşlarında iki çocuk oynarlarken aralarında kavga kıkmıştır.

Kavgada bunlardan Feridun bir tekme vurarak Andonu yere yuvarlamıştır. Yüzü koyun yuvarlanan Andonun bacağı kırılmış, başından da yaralanmıştır. Çocuk hastaneye kaldırılarak hadise etrafında zabıta tahkikata başlamıştır.

Şehir meclisi

Dün, 1 şubatta toplanmak üzere dağıldı

Şehir meclisi teşrinievvel toplantısının sonuncusunu yaptı. Paşabahçede perşembe günleri pazar kurulması muvafık görüldü.

Bundan sonra dahiliye ve kültür bakanlıkları tarafından verilen emir üzerine büyük Türk amirali Barbaros Hayreddinin Beşiktaştaki türbesi civarının tanzimi meclisçe kabul edildi.

Türbenin civarı, belediye imar bürosu tarafından tanzim edilen ve şehircilik mütehassısı M. Proste tarafından tasvip edilen plâna göre tanzim edilecektir.

Şehzadebaşında Hoşkadem mahallesinde bir yolun 15 metre olarak açılması muvafık görüldü. Ford kumpanyasile belediye arasında fabrikada monte edilen otomobil ve aksamı hakkındaki ihtilâf üzerine kavanin encümeni mazbatası okundu. Bu mazbatada, alınacak oktruva rüsumunun muhtelif şekilleri hakkında bazı förmüller teklif ediliyor. Bu teklif kabul edildi.

Bundan sonra Boğaziçinde İngiliz Şel kumpanyasının yapacağı yeni tanklar hakkında kavanin encümeni mazbatası tasdik edildi.

Belediye memurlarının esnafı teftişleri sırasında tutulması lâzım gelen defterlerin şekli de kararlaştıktan sonra şehircilik mütehassısı M. Prosteun teklifi üzerine Boğaziçinde yeniden petrol sanayiine ait depo tesis edilmemesi hakkındaki encümen mazbatası okundu ve muvafık görüldü.

Müteakiben ekmeklerin muayene ve tahlili için un nümunesi alınması işi görüşüldü. Bu işi tedkik eden mülkiye encümeni ekmek nümunesile beraber un nümunesi de alınabileceğini söylüyor, kavanin encümeni ise bu nümunenin behemehal alınması lüzumunu müdafaa ediyordu.

Âzadan B. Galip Bahtiyar İstanbulda satılan ekmeklerin çoğunun seyyar esnaf tarafından satıldığını bunlardan un nümunesi istenemiyeceğini, âzadan B. Avni de ekmekçi ile fırıncı hakkında ayrı ayrı hükümler konulması lâzım geleceğini söylediler.

Neticede bu meselenin kavanin, mülkiye, sıhhiye encümenlerinden mürekkep muhtelit bir encümende tedkikini muvafık gördüler.

Meclis bundan sonra 1 şubatta toplanmak üzere dağıldı.

Muallimler arasında tayinler

Malatya lisesi eski edebiyat stajyeri B. Süreyya Haydarpaşa lisesi edebiyat stajyerliğine, Heybeliada orta mektebi musiki muallimi B. Ziya Haydarpaşa lisesi musiki muallimliğine, Gazi Osman paşa orta mektebi türkçe muallimi B. Ali İstanbul erkek lisesi türkçe muallimliğine, riyaziye muallim muavini B. Mazhar Kadıköy ikinci orta mektebi riyaziye muallim muavinliğine, Pertevniyal lisesi birinci devre riyaziye muallimi B. Arif Bedii Ankara Gazi lisesi riyaziye muallimliğine ve muallimlerden bayan Nazire Fatih orta okulu tarih, cografya muallimliğine tayin edilmişlerdir.

Parti kongreleri

Vilâyet kongresi birinci kânunda toplanacak

Teşrinisaninin 14 üncü gününden itibaren toplanan halk partisi kaza kongrelerinden şimdiye kadar Beyoğlu, Bakırköy, Çatalca, Kadıköy, Kartal, Üsküdar, Fatih, Sarıyer, Adalar, Beykoz kazalarına ait kongereler ikmal edilmiş, yeni idare heyetleri ve vilâyet kongresine iştirak edecek delegeler seçilmiş, her kazanın dilekleri tesbit edilmiştir.

Ayın yirmi dokuzunda vilâyetimiz dahilnde bütün kaza kongreleri nihayet bulacaktır. Her kaza kongresinde vilâyet kongresine bildirilmek üzere hazırlanan dilekler partinin vilâyet merkezine gönderilmektedir. Bunlar parti merkezinde, tasnif edilecek ve bu suretle vilâyet kongresine bildirilecektir. Dileklerden bir kısmı doğrudan doğruya Ankaraya, parti genel sekreterliğine gönderilecek mahiyette olduğu gibi bir kısmı da yalnız vilâyet veya belediye teşkilâtını alâkadar etmektedir. Vilâyet kongresi bu dilekler üzerinde kati kararını verecektir.

Kazalardan gelen dileklerin tasnifi yapılamadığı için henüz dileklerin ne gibi şeylere taallûk ettiği belli değildir. Vilâyet kongresi birinci kânun içinde toplanacaktır.

Bir hamal düştü, yük altında kalarak yaralandı

Balatta Mehmed adında bir hamal dün ağır bir yükle İskele caddesinden geçerken çamurdan ayağı kayarak düşmüştür. Kocaman dengin altında kalan Mehmed başından tehlikeli surette yaralanmıştır.

Bir sene hapis

Paçavraları halı diye sigorta ettirmiş!

İstanbuldan Avrupaya gönderdiği bir balyanın içine çuval parçaları doldurarak bunu halı dengi diye bir şirkete 14,000 liraya sigorta ettirip bilâhare halılarının zayi olduğundan bahisle sigorta parasını almağa kalkışan Agop adında bir adm dün ağır ceza mahkemesinde sahtekârlık suçundan muhakeme edilmiştir.

Agobun suçu sabit olduğundan bir sene müddetle hapsine karar verilmiştir. Ancak bu mahkûmiyet affa tabi olduğu cihetle mahkeme hükmün infazına mahal görmemiş ve Agop serbes bırakılmıştır.

Belediyeye alınacak memurlar

Belediye, lise mezunu olmıyanların belediye hizmetine kabul edilmemesine karar vermişti.

Belediye memurin encümeni, son yaptığı toplantıda bu tedbiri de kâfi görmemiş ve belediyeye maaşlı olarak yeniden alınacak memurların 35 yaşından yukarı olmamalarına karar vermiştir. Bu karar, belediye reislik makamınca tasvip edilmiştir.

İSTANBUL HAYATI

"Hani bana sabır taşı alacaktın?„

Beyazıd camiinin avlusunda gene ramazan pazarı kuruldu. Akşam üzeri avlunun üç kapısı karınca yuvası gibi kaynıyor. Oruçtan başları dönen ihtiyarlar, orta yaşlılar, iftar zamanı sofraya dizilen çeşit, çeşit reçellerin başında büyük annesinin yanına sokulup minare kandillerinin yanmasını beklerken oruca iştahlanan küçükler pazarcı tezgâhlarının arasında mekik dokuyorlar. Kuru üzüm, incir torbaları ceblere yerleştiriliyor. Türlü türlü reçellerden kavanozlar dolduruluyor. Öteden ekmek kadayıfcı avazı çıktığı kadar haykırıyor:

— Haniya, pamuk gibi kadayıfların tadını anlıyan yok mu baylar? Bu malı almıyanın ya parası yoktur, ya aklı..

Onun yanında bir işporta dolusu yün çorap, bir sepet takunye, mendil, düğme kutuları. İşporta sahibi haykırıyor:

— Haydi baylar, bayanlar. Sağlam yün çoraplar, şık takunyeler. Haydi, bunlar ramazan işidir, geç kalan bulamaz..

Merak ettim. İşportacının yanına sokularak takunye ile yün çorabın ramazanla ne alâkası olduğunu sordum. Adam gülümseyerek kulağıma iğildi.

— Bayım, bunun kıymetini oruç tutanlar bilir. Bu soğuk havada sahurda yemek pişirmeğe kalkınca yün çorap ayakları ısıtır.

— Ya takunye?.

— Hımmm.. onu da sık sık aptest tazeliyenler anlar..

Yan tarafta yaşlı bir kadıncağız telâşla bağırıyor:

— Oğlum, ben sana çabuk ol, diyorum. Şimdi nerede ise top atılacak. Daha ben eve gidip te çorba kaynatacağım.

Ötede bir çocuk annesinin eteğine asılmış tepiniyor.

— Anneee.. hani bana sabır taşı alacaktın da karnım acıkmıyacaktı. Çok acıktım. Biraz simit yesem orucum bozulur mu?.

Kapının yanında mis yağları, tesbih satan adamın etrafı müşterilerle sarılmış. Dükkâncı bir pamuk parçasını çeşid, çeşid şişelerden ıslatarak mini mini tahta kutulara koyup müşterilere dağıtıyor. Avlunun ortasında bir kaç afacan ellerindeki teneke parçasına sopalarla vurarak önlerindeki ihtiyar tiryakiyi kızdırıyorlar. Köşede bir kaç kişi taşın üzerine iftar sofrasını kurmuşlar, gözlerini saate dikmişler, top sesini bekliyorlar. Biri mırıldanıyor.

— Yahu, topçunun saati doğru olduğu ne malûm?. C. R.

40 bin ton çimento ithal edilecek

Memleketimizde çimento ihtikârına meydan vermemek ve çimento fiatlerini düşürmek maksadile iktisat vekâleti, memleketimize 40 bin ton çimento ithaline karar vermiştir.

Bu mikdarın 10 bin tonu Sümer Bank, 30 bin tonu da Ankaradaki memurin kooperatifi tarafından ithal edilecektir.

Dün 2600 göçmen geldi

Dün Nâzım vapurile Köstenceden 2600 göçmen gelmiştir. Bu göçmenler bugün mahalli müretteplerine sevk edileceklerdir.

Bay Amcaya göre...

— Berberlerin pazar tatili meselesi ortaya yeni bir mesele çıkardı bay Amca...

... Sebebi de, kalfaları, işçileri sevindiren bu kararın...

... Salon sahiplerini memnun etmemesiymiş!..

... Patronlar, bu karara itiraz edeceğiz, diyorlarmış!...

B .A. — Bilâkis öpüp de başlarına koysunlar, bu karar ya mecburî sakal kararı olsaydı!...

Küçük sanatkârın resim sergisi

Sağda ve solda Turgudun iki tablosu, ortada Halkevinin ve hocasının verdiği madalyalar

Eminönü Halkevinde Turgud isminde 16 yaşında bir sanatkârımızın tablolarından mürekkep bir sergi açıldığını yazmıştık. Pek çok zevat tarafından ziyaret edilen bu sergi dün akşam kapanmıştır. Bu münasebetle Eminönü Halkevi reisi Agâh Sırrı tarafında bir nutuk söylenmiş, serginin gördüğü muvaffakıyetten bahisle küçük sanatkârın bir madalya ile taltifi kararlaştırıldığını söylemiş ve madalyeyi vermiştir.

Bundan sonra Turgudun hocası ressam Ali Sami Boyar bir nutuk söylemiş ve hülâsaten demiştir ki: «Turgudun muvaffakıyetinden bahsetmek bana düşmez. Bir sanatkâr arkadaşım eserlerini çok beğendiğini, bunların bir metr eseri kadar kıymetli olduğunu söylemişti. Memleketimizde birçok Turgudlar vardır. Sanat kabiliyetimiz her memleketten fazladır. Halkevinin himayesine teşekkür eder, bu teşviklerin teşmilini rica ederim.»

Küçük sanatkârın kazandığı muvaffakıyetten dolayı biz de tebrik ederiz.

Yeni kararlar

İspanyaya tayyare verilmesi meselesi tetkik ediliyor

Londra 24 (A.A.) — Haber alındığına göre, ademi müdahale komitesinin dünkü celsesinde, İspanyaya tayyare verilmesine mâni olmak hususunda hava eksperleri tarafından yazılan rapor tedkik edilmiştir. Bu eksperler aşağdıaki tekliflerde bulunmuşlardır.

1 — Bütün sivil tayyare istasyonlarının kontrolü,

2 — İspanyaya tayyare verebilecek ve İspanyol hudutlarından 2400 kilometrelik bir mesafede bulunan memleketlere aid tayyare istasyonlarının kontrolü.

3 — Tayyarelerin İspanya üzerinden geçebilecekleri «hava koridorları»nın tesbiti hiç bir tayyare bu koridorlardan hariç olarak İspanya sahil veya hudutlarını aşamıyacaktır.

Mısır hava yollarının bir yolcu tayyaresi kayboldu

Londra 24 (A.A.) — «Mısır hava yolları» kumpanyasına mensup bir tayyare, Hayfa - Portsaid arasında yapmış olduğu bir uçuş esnasında kaybolmuştur. Tayyarenin denize düşmüş olmasından korkulmaktadır.

Tayyarede biri Japonyalı M. Sugiyama olmak üzere iki yolcu bulunuyordu.

İki vapur çarpıştı, biri mühim hasara uğradı

Paris 24 (A.A.) — Masina adlı Norveç gemisi ile Colmitg Jorce adlı İngiliz kaputaj gemisi, Lizord burnu şimali garbîsinin 17 mil açığında çarpışmışlardır.

İngiliz gemisi mühim surette hasara uğramış ve mürettebat gemiyi tahliye ederek Masinaya iltica etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Avusturyada komünizm aleyhtarları birliği toplandı

Viyana 24 (A.A.) — Avusturyanın komünizm aleyhtarları birliği, dün Dahiliye nezaretinde bir celse akdetmiştir, bu celsede Macaristan, Yugoslavya ve Almanya murahhasları hazır bulunmuşlardır.

Macar kral naibi Romaya hareket etti

Budapeşte 24 (Akşam) — Macar naibi amiral Horti, İtalya kralını ziyaret etmek için Budapeşteden Romaya hareket etmiş, Macar - Yugoslav hududunda Yugoslv hükûmeti namına Zagrep belediye reisi tarafından selâmlanmıştır. Amiral Horti Hırvat lisanile teşekkürde bulunmuştur.

Borsa acenteleri

Şimdiki halde 19 acente çalışıyor

Maliye vekâletinin borsa acentelerinin adedini tahdid ettiğini acentelerin on beşi geçmiyeceğini yazmıştık. İstanbulda halen on dokuz kambiyo acentesi çalışıyor. Bunlar arasında istifalar veya ölüm vakaları olursa yerlerine yeni acenteler ihdasına müsaade olunmıyacaktır. Ancak eksilme on beşten aşağı olursa vekâletin kabul ettiği rakkama kadar acente açmak hakkında vaki müracaatler kabul edilecektir.

İstanbulda acenteler esasen eski yıllara nisbetle pek azdır. Bundan 15 yıl önce 120 kambiyo acentesi mevcut iken bir kaç sene sonra bu miktar 60 ve daha sonra da otuza inmiştir. 929 senesinde ise ecnebi acenteler kapandığından bu yılı takib eden seneler de acenteler adedi on dokuza kadar düşmüştür.

Bir otomobil bir yük arabasını parçaladı

Şoför Rahminin otomobili dün Fatihte İbrahimpaşa caddesinden geçerken Fethullahın yük arabasına çarpmıştır. Araba ve otomobil parçalanmıştır. Kazada kimse yaralanmamıştır. Zabıta kaza etrafında tahkikat yapıyor.

Amerikada işsizliğe karşı sigorta

Vaşington 24 (A.A.) — Federal mahkeme, işsizliğe karşı sigorta bedeli olarak Nev-York devleti tarafından kabul edilen tahsisatın kanunu esasiye uygun olduğunu kararlaştırmıştır.

Fransada vergi ıslahatı

Paris 24 (A.A.) — Çok heyecanlı ve gürültülü bir celseden sonra, saylavlar meclisinin finans komisyonu dün akşam vergi ıslahat projesini kabul etmiştir. Meclis bu husustaki müzakerelerine perşembe sabahı başlayacaktır.

YENİ NEŞRİYAT:

ÜLKÜ HALKEVLERİ DERGİSİ

Bir kaç aydanberi profesör M. Fuad Köprülünün müdürlüğü altında neşredilen Ülkü dergisinin ikinteşrin sayısı da çıkmıştır. Bu sayının başında Atatürkün B. M. Meclisi ikinci içtima yılını açarken söyledikleri nutukla bir resimleri vardır.

BORSA

İstanbul 24 Teşrinisani 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	95,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	23,90,—	Bankası	88,—
» II	22,27,05	Anadolu hisese	25,20
» III	22,45,—	Telefon	6,50
Mümessil I	45,60	Terkos	11,75
» II	42,70	Çimento	13,30
» III	—	İttihat değir.	10,50
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	,17,16.—	Prağ	22,54,25
Londra	613,—	Berlin	1,98,70
Nev York	79,95,—	Madrit	7,44,70
Milâno	15,17,12	Belgrad	34,66,50
Atina	89,07—	Zloti	4,23,—
Cenevre	3,47,80	Pengo	4,35,50
Brüksel	4,72,60	Bükreş	109,29,75
Amsterdam	1,47,36	Moskova	24,75,—
Sofya	65,25,25		

Teşekkür

Apansız olarak ölümü cümlemiz için telâfi edilmez bir felâket teşkil eden Sabancalı Bay Hakkının cenaze merasiminde bulunmak, bizzat gelip veya telgraf, mektup göndermek suretile yaralı kalbimizi teselli etmek lûtfunda bulunan merhumun aziz arkadaşlarile dostlarımıza en samimî minnettarlıklarımızı bildirmek için muhterem (Akşam) ın tavassutunu rica ederiz.

Zevcesi: Müzeyyen Sabancalı, oğlu: Erdoğan Sabancalı ve kayin biraderleri.

Teşekkür

Kızımız Nüveyrenin çok acı kaybından bizi tesliyeye şitap eden ve bizimle matemimizi paylaşan dost ve yakınlarımıza kemali tehassüsle teşekkür ederiz.

ŞERİFE RİZA BİRSEL ve ÇOCUKLARI

Teşekkür

Vefatile müteellim olduğumuz sevgili annemiz Nazire Ali Cenaninin gerek tedfininde bulunarak ve gerek bizzat veya telgrafla ve mektupla bizleri teselliye koşan bütün dostlarımıza teşekkürlerimizi sunarız. **Çocukları**

İzmir ihracatçıları Ankaradaki temaslarını bitirdiler

Kabulü muvakkat suretile çuval getirmek usulü kalkıyor, bir lâyiha hazırlandı

Ankara 24 (Telefon) — İzmir ihracatçıları namına Ankaraya gelen heyet burada temaslarını bitirerek bu akşam İzmire dönmüştür. Heyetin burada meşgul olduğu işlerden başlıcaları şudur:

1 —Ecnebi paralarının düşürülmeden evvel ihracatçıların Cumhuriyet Merkez bankasında kalan paraları işi.

2 — Menşe şehadetnameleri.

3 — Kabulü muvakkat suretile getirilen çuvallar meselesi.

İktisat ve gümrük inhisarlar vekâleti ihracatçıların bu üç mesele hakkındaki dileklerini esas itibarile kabul etmiştir.

İzmir ihracatçılarının temas ettikleri bu meseleler yalnız İzmir değil, İstanbul, Samsun, Mersin gibi ihracat merkezlerini de alâkadar etmektedir.

Tüccarlarımızın, paraların düşmesinden evvel sevk etmiş oldukları mallar bedelinden Cumhuriyet Merkez bankasına yatırılmış bulunan paralarının eski kur üzerinden verilmesi yolundaki talepleri Merkez bankasınca kabul edilmemiş olmakla beraber tüccarlarımızın zararlarını önlemek üzere buna kanunî bir hâl çaresi bulunmasına iktisat vekâleti tarafından tavassut edilmiştir.

Menşe şehadetnamesi işine gelince, kabul edilen formül şudur: Bundan sonra tüccarlar menşe şehadetnameleri ile ihraç edilen malların bedelini bu malların ihracından sonra alacaklar ve bir sene içinde menşe şehadetnamesini Merkez bankasına ibraz edeceklerdir.

Kabulü muvakkat suretile ithal edilen çuvallar hakkında İzmir ihracatçılarının yaptıkları teklif iktisat vekâleti tarafından muvafık görülmüştür. Buna göre, gerek gümrükten geçirilmek, gerek kabulü muvakkat suretile ithal edilen çuvalların dört senelik vasatîsi alınacak ve gümrükte alınmakta olan çuval resmi bu vasatiye göre taksim edilerek gümrük resmi indirilecektir.

Binnetice, kabulü muvakkat usulü ile çuval ithali kalkmış bulunuyor. Bu yolda hazırlanan kanun lâyihası bugünlerde meclise sevk edilecektir.

Kaymakamlar arasında tayinler

Ankara 24 (Telefon) — Hafik kaymakamlığına Kiği kaymakamı Recep, yerine Şarköy kaymakamı Hayri, Şarköye İstanbul maiyet memuru Fazıl, Yenişehire mülkiye mezunu ve Sincanlı nahiye müdürü Şakir, Söğüd kaymakamlığına Edip Saip, Korkuteli kaymakamlığına, Gündoğmuş kaymakamı Said, Gündoğmuşa Kırıkkale nahiye müdürü Adil, Develiye, Ankara maiyet memuru İhsan, Ayancık kaymakamlığına Vize kaymakamı Necati, Görze kaymakamlığına da Boyabad kaymakamı Halilin nakil ve tayinleri yüksek tasdike iktiran etmiştir.

Üsküdar hapishanesinde

İki mahkûm demir ve su destisi ile yaralandı

Üsküdar hapishanesinde bulunan mahkûmlardan Celâl ve Aziz adlarında iki kişi geçen hafta bir para meselesinden kavga etmişler, Celâl bir demirle Azizi yaralamıştır.

Evvelki gece de gene ayni hapishanede Hüseyin ve Hasan adlarında iki mahkûm kavga etmişler, Hüseyin bir su testisi ile Hasanı başından yaralamıştır.

Yaralı mahkûmlar tedavi altına alınmışlardır. Vakayı yapn Celâl ve Hüseyin haklarında tanzim olunan evrak mahkemeye verilmiştir. Bu iki mahkûm yeni suçlarından dolayı tekrar muhakeme edileceklerdir.

Bir kadın tramvaydan atlarken düşerek yaraladdı

Agavni adında bir kadın dün Aksarayda bir tramvay durmadan atlamak isterken düşmüş, başından ağır yaralanmıştır.

Yaralı kadın ifade veremiyecek bir halde hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında polis tahkikata başlamıştır.

Yedikulede yaralanan işçi hastanede öldü

Yedikulede Kazlıçeşme civarında bir fabrikda dün oksijen tüpünün patlaması neticesinde Cemal ve Ali adlarınada iki kişinin ağır surette yaralandıklarını yazmıştık.

Bunlardan Cemalin yaraları ağır olduğundan tedavi altına alındığı hastanede ölmüştür. Diğer yaralı Alinin sıhhî vaziyeti iyileşmektedir.

Taymisin bir makalesi

Doktor Şahtın son seyahatinin sebepleri nedir?

Ingiliz gazetesine göre Almanyayı sıkı vaziyetten kurtarmak ve yeni pazarlar bulmak imiş

Taymis yazıyor: Doktor Şaht Alman istihsalâtına müşteri bulmak için seyahatine devam ediyor. Ankara ve Bağdaddan sonra Tahranı ziyaret ediyor ve bu seyahat Alman ekonomik hayatını aydınlatmağa pek yarıyor.

Doktor Şahtın bu seyahati geçen haziranda orta Avrupa ve Balkanlara yaptığı seyahat gibi semreli bir netice verirse İran ve Türkiyeden Almanyaya yiyecek madde ithalâtının çoğalmasına ve Almanyadan şarka daha çok makine sevkedilmesine şahid olmağa hazır bulunmalıyız.

Diğer taraftan, bilhassa son zamanlarda, Türkiye yüksek kâr fakat yavaş ödeme olan Alman siyasetinin zayıf tarafları olduğunu hissetmeye başlamıştır. Ayni zamanda birçok orta Avrupa devletleri de haricî ticaretlerinin Almanya tarafından inhisar altına alınması ihtimalinden korkmağa başlamışlardır. Dünya piyasasındaki fiatlerden daha yüksek fiatlerle yiyecek maddeleri satmak hoş bir şeydir. Fakat bu satılan yiyecek maddelerine mukabil makine ve cephane almak mecburiyetinde olmak sınaî kuvvetlerini inkişaf ettirmeye çalışan bu devletler için güçtür. Bu devletlerin makinelere ihtiyacı olabilir, fakat bunlar bu makineleri istedikleri kimselerden ve arzu ettikleri anda almak hürriyetine malik olmayı arzu ediyorlar. Birkaç ay evvel Almanyaya vasi miktarda ihracatta bulunmuş olan Türkiye Alman mübadele kanunlarının sıkılığı yüzünden az kalsın ziyana uğrayacaktı.

Şüphesiz gerek İranda gerekse Türkiyede gittikçe büyüyen zengin bir ticaret kaynağı mevcuttur. Her ikisi de yeniden hayata karışan eski milletlerdir, ve kudretli önderler idaresi altında her iki millet de millî yeni bir inkişaf ve terakki ruhuna maliktir. Yollar ve şimendiferler inşa edilmekte, yeni endüstriler kurulmaktadır. Son seneler zarfında Almanya Türk ticaretinin aslan payına malikti. İranda ise İngiliz aslan: payını kapmıştı. Her iki memleket kuru yiyecek maddeleri ihraç etmektedirler. Taze yiyeceklerin yokluğu karşısında başka şeyler aramağa mecbur olan Almanlar için bu kuru yiyecek maddeleri arzu edilen tam şeylerdir. Pazarlığın üstadı olan doktor Şaht Ankara ve Tahranda kendisine lâyık rakipler bulacaktır. Fakat doktor Şahtı anlaşmağa icbar eden sebepler çifttir: Almanyayı şimdiki sıkı vaziyetinden kurtarmak, ayni zamanda Alman sanayiinin harp levazımı inşasını bitirdikten sonra istihsal edeceği diğer maddeler için muhtemel pazarlar bulmak istemekte ve bu suretle Alman kapitalizmini kurtarmağa uğraşmaktadır.

DÜNYADA neler oldü neler oluyor?

NEDEN EVLENMİŞ?

Bundan beş sene evvel Kansas Sitide Mari Ley tayyareci Vensan Rapa vardı.

Bugün de mahkemeye baş vurdu. Ayrılmak istiyor.

Reis sormuş:

— Anlaşamıyacağınız bir adama ne diye vardınız?..

Kadın ne cevap verse beğenirsiniz?

— Parasız tayyareye binmek istiyordum!.. demiş.

DENİZE MAHKÛM

İrlandalı Frank Kelley günlerden bir gün Amerikada bir bankayı soyuyor, 30 sene hapse mahkûm oluyor, bir kaç sene yattıktan sonra affediliyor, fakat Amerika toprağına ayak basması da yasak ediliyor.

Kelley İrlandaya dönmek istiyor. Kabul olunmuyor. Serbest devlet teşekkül etmediği sırada adada olmadığı için vatandaşlık hakkını kaybetmiş.

Amerikaya dönüyor, ayak bastırmıyorlar. Kelley bir vapurda ateşçi oluyor, fakat bütün dünya zabıtasına ismi ve resmi gönderildiğinden onu hiç bir memleket kabul etmiyor...

Kelleyin ömrü denizlerde geçecek!.

ÖLÜM

Fransa dahiliye nazırının intiharı üzerine matbuat eski defterleri yokladı. Fransada 1876 danberi, hiç bir dahiliye nazırı ölmemiş... Ölen yalnız Annable Richarddır. Ondan sonra da 1936 da Salengro öldü...

Fakat gazeteler:

Bu ölüm sayılmaz, çünkü tabiî ölüm değil! diyorlar.

İNGİLTERE TAHTI

8 inci Edvard taç giydikten sonra İngiltere tahtına oturacak. İngiltere kralının tacı ne kadar baha biçilmez bir tacsa, tahtı da o derece mütevazi bir iskemledir.

Bu iskemle 6 asırlıktır. Meşeden yapılmış, zamanla rengi kararmıştır. Bu iskemleyi 1296 da 1 inci Edvard yaptırmıştı. Ancak bu iskemlenin bir taşı vardır ki, rivayete göre Yakubun oğlu Yusuf bu taşın üstünde uyumuş.

Bu taşın Filistinden İngiltereye nasıl getirildiği malûm değil.

DOĞRU MU DERSİNİZ?

Bir zaman Musolininin 100 metre yükseklikte bir heykelinin yapılacağından bahsedilmişti.

Bu haberi tekzib ettiler.

Şimdi de başka bir haber çıktı:

Bir dağdan bir milyon tonluk yekpare bir mermer parçası çıkarılacakmış...

Acaba doğru mu dersiniz?.. Bir milyon tonluk yekpare bir mermerin dağdan başka bir yere nakledilebileceğini aklınız kesiyorsa doğrudur!..

1667 DENBERİ...

1667 de intişara başlıyan ve bügün, parasızlık yüzünden kapanmak mecburiyetinde olduğunu yazan bir gazete vardır: Gazette de Gand...

Bir Fransız gazetesi diyor ki:

— Öyle eski gazeteler vardır ki kapandıkları duyulduğu zaman insanı müteessir eder. Bugün de en eski gazetenin kapanacağını haber alıyoruz. Acaba bu eski gazeteyi kurtarmanın imkânı yok mudur?.

269 sene her gün intişar ettikten sonra günün birinde kapanmak bir gazete için sahiden hazin!..

SİYASÎ İCMAL

Alman - Japon anlaşması ve Fransa

Japonya ile Almanya ve İtalya arasında komünist aleyhtarı blok namı altında Sovyetlere karşı yapılan birlik bütün dünya devletlerini düşündürmektedir. Bu yeni vaziyet karşısında İskandinavya memleketleri yani İsveç ve Norve; ve Danimarka tavır ve hareketlerini tayin etmek zaruretini hissetmişlerdir. Avrupa kıtasının en şimalinde bulunan bu memleketler, Alman - Japon - İtalyan anlaşmasının hakikî mahiyeti Sovyetlere karşı olup siyasî ve askerî bir ittifak olduğu kanatinde bulunuyorlar ve bitaraflıktan ayrılmağa lüzum görmüyorlar. Komünizme de faşizme de iyi nazarla bakmayan ve demokrasiye bağlı bulunan bu memleketler ilerideki hattı hareketlerini tayin için İngilterenin alacağı vaziyeti bekliyorlar.

Japonya - Almanya ittifakından en ziyade endişeye düşen Fransadır. Fransanın Uzak şrkta büyük bir müstemleke imparatorluğu vardır. Mesahası 727,000 kilometre murabbaı ve nüfusu yirmi milyondan fazla bulunan Hindi-Çini müstemlekesi Fransanın en zayıf noktasıdır. Fransa Avrupaya yakın olan şimali Afrikadaki müstemleke imparatorluğunu bütün varlığı ile müdafaa edecek bir vaziyettedir. Lâkin Uzak şark denizlerine hâkim olup dünyanın en büyük askerî devletlerinden biri bulunan Japonyaya krşı Hindi-Çini müstemlekesini lâyıkile müdafaa edecek bir halde değildir.

Bunun için Uzak şark işlerinde ve Mançuriye meselesinde Fransa Japonyaya karşı aleyhtar ve hasmane bir tavır almaktan daima çekinmiştir. Şimdi Japonyanın Almanya ile Sovyetlere karşı ittifak etmesi üzerine Sovyetlerle ittifakı bulunan Fransaya karşı bir vaziyet alcağından endişe ederek Sovyetlerle mevcud ittifakının sırf Avrupadaki işlere aid olup Uzak şarka şümulü olmadığını ve binaenaleyh Japonya ile Sovyetler arasında bir harp vukuunda Fransanın Japonyanın aleyhine harekete geçmiyeceğini temin etmiştir. Bu münasebetle Fransa hükûmeti Hindi-Çini müstemlekesi için teminat almak istemiştir.

Japonyanın böyle teminat vereceği şüphelidir. Çünkü Japonya, kendisi ile birlikte Sovyetlere karşı harp edecek olan Almanyanın arkasını Fransanın tehdid eylemesini dolayısile Japonya aleyhinde bir hareket sayacaktır.

Elektrik şirketi

Gümrük resmi vermediği malzeme için müracaatta bulundu

Elektrik şirketinin muafiyetten istifade ile Anadolu yakasında kullanmak üzere getirttiği malzemeyi İstanbul şebekesinde kullanması münasebetile yapılan tahkikat bitmiştir.

Gümrük baş müdürlüğü, şirketin İstanbul şebekesinde kullandığı kaçak malzeme adedinin kıymetlerile beraber bir listesini istemiş ve şirket dün bu listeyi baş müdürlüğe göndermiştir. Listede, İstanbul şebekesinde kullanılan malzemenin tans formatör, izolâtör, Kablo ve Seksiyordan ibaret bulunduğu ve bunların kıymetlerinin de 25,469 lira olduğu bildirilmektedir. Ayrıca şirket dün bu listeye bağlı tahrirî bir müracaatle mezkûr 25,469 lirayı depozito olarak, fakat bir müddet sonra tekrar istirdad etmek üzere hemen tediye talebinde bulunmuştur. Bundan başka 25,469 lira kıymet üzerinden gümrük vergisile diğer bütün vergilerin tutarını da hemen ödemeyi taahhüd etmiştir.

Gümrük baş müdürlüğü şirketin bu müracaatini tetkik ediyor. 25,469 liranın cezalı vergileri de malzemenin ithal edildiği senelere ait gümrük tarifesi üzerinden tesbit edilecektir. Gümrük baş müdürlüğü ayrıca şirketin İstanbul şebekesinde kullandığı malzemenin kıymet itibarile tutarını kendisi de tetkik ve tesbit edecektir.

Resim çıkartmak için zabit elbisesi giymiş

Şükrü adında bir genç dün Şehzadebaşı civarında zabit elbisesi giyerek dolaşırken yaklanmış, mahkemeye verilmiştir. Asliye dördüncü ceza mahkemesinde Şükrü:

— Ben evvelce ihtiyat zabit mektebinde talebe iken hepsi mahkûm olmuştum. Şimdi bu mahkûmiyetimi bitirerek çıktım. Zabitliğe merakım vardı. Zabit elbisesile resim çıkarmak istedim ve tedarik ettiğim elbiseyi giyerek fotoğrafhaneye giderken yakaladılar..

Demiştir. Mahkeme Şükrünün gayri mevkuf olarak muhakemesine karar vermiş ve kendisini serbes bırakarak muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Kadastro mektebi

Dersler başladı, gelecek sene geniş bir binaya geçilecek

Geçen sene İstanbuldan Ankaraya nakledilen Tapu ve kadastro mektebi talebe kayıt ve kabul muamelesini bitirerek derslere muntazaman başlamıştır.

Yeni kaydolunan talebelerden bir kısmı kadastro teşkilâtında çalışan tapu başkâtibi veya memuru gibi esasen meslekin memurlarıdır. Bunlar meslekî bilgilerini arttırmak ve bu suretle vazifelerinde daha iyi randıman almak için gelmektedirler.

Diğer kısım talebeler ise genç orta mektep mezunlarından müsabaka ile alınanlardır. Memurlar ile beraber talebe adedi 78 i bulmuştur. Talebeler arasında birinci sınıfta bir, ikinci sınıfta da iki bayan vardır.

Bu sene müracaat eden talebeler çok olduğu halde binanın istiap haddi fazla olmadığından ıztırar karşısında hepsi kaydedilememiştir. Önümüzdeki yıl için mektebin daha münasip ve geniş bir binaya kaldırılması alâkadarlarca düşünülmektedir.

Bkkalköy cinayeti tahkikatı devam ediyor

Bakkal köyünde boğazı bıçakla parçalanarak öldürülen Hüsniyenin ölümü etrafında Üsküdar müddeiumumiliği ve zabıta tahkikata devam ediyor.

Dün de geç vakte kadar bir çok kimselerin malûmatlarına müracaat edilmiştir. Şimdiye kadar yapılan tahkikat ve elde edilen deliller Hüsniyenin kocası Seyfeddin tarafından öldürülmüş olması ihtimallerini kuvvetlendirmektedir. Tahkikatın bugün tamamile bitirilmesi muhtemeldir.

İthalât rejimine ait tebliğat bekleniyor

1 kânunusaniden itibaren tatbik mevkiine girecek olan Türkiye umumî ithalât rejimine aid esasların alâkadar devaire biran evvel tebliği bekleniyor. Tacirler dün de Türkofise müracaat ederek bu hususta malûmat istemişlerdir. Şimdilik alâkadarların umumî malûmat kabilinden tenvirine çalışılmaktadır.

İtihali memnu mevad için bir liste tanzim edilmesi tacirleri çok memnun etmiştir.

MEMLEKET HABERLERİ

Gaziantep büyük bir sanayi merkezidir

3000 dokuma tezgâhının yıllık istihsalâtı 1600 tondan aşağı düşmez

Gaziantepte bir alaca dükkânı

Gaziantep (Akşam) — Vilâyetin sanat işlerinde komşu veya uzak vilâyetlere muhtaç olduğu hemen hiç bir eksiği yok gibidir. Şehirli ve köylü bütün halk ekser ihtiyaçlarını mahallinden temin edebilir. Üstelik bir kısım eşya Anadoluya ihraç olunur.

Başta dokumacılık olmak üzere kimyevî, ziraî, haşebi ve madenî birçok sanayi mevcud ise de bunlardan ancak muhitin ihtiyaçlarını tatmin edebilecek nisbette olanları bırakarak Türkiyeye ve ecnebi memleketlere ihracatı yapılanlarından bahsedeceğiz:

DOKUMA TEZGÂHLARI

Şehrin en eski ve müterakki sanati alacacılıktır. 913 de beş bin tezgâh vardı ve bu tezgâhlarda kadın erkek 7-8 bin kişi çalışır, iki milyon kilo mal dokunur, üçyüz bin Türk altınına yakın varidat temin edilirdi. Antep Halebin yegâne rakibi olmuştu. Türk ve ecnebi piyasalarında yalnız şehrimiz mamulâtı rağbet görürdü.

Umumî harp dokumacılığı da darbeledi ve tezgâh sayısı gittikçe düşerek 923 de binde bile karar kılamadı. Nihayet cumhuriyet hükûmetimizin kontenjan ve gümrük tarifesi gibi himaye usulleri sayesinde bu miktar gittikçe artarak 936 da üç bini buldu. Üç bin tezgâhtan daha çok randıman alındığı gibi işçinin refahı da o nisbette fazla temin edildi. Bugünkü üç bin tezgâhta üç bin erkek, bin çocuk ve 1500 kadın çalışır. Çzgü işlerinde, tarakçılık, boyacılık ve silindirde çalışanlarla beraber yekûn (6130) kişiye baliğ olur.

Bir ay içinde bir milyon yüz bin kilo boyalı ve yüz on beş bin kilo boyasız pamuk ipliği işlenir ve bir yılda 14 milyon 580,000 metre boyalı boyasız pamuk mensucatı dokunur. Beher metre üsüste vasatî yirmi iki kuruş elli santimden verilir.

Dokumalar; alaca, aba, poplin, el, yüz, hamam havluları, kuşaklar, boyun atkıları, yazlık elbiselikler, aba perdeler, bez, astar, telâ ve emsalidir. Trikotaj, her nevi iplik, saten, çoraplar, tozluklar, erkek ve kadın gömlek ve bluzlarıdır. 923 de yirmi olan trikotaj el makinesi sayısı bugün yüzü geçmiştir. Antep kilimleri de pek meşhurdur. Hem metin, hem ucuz olan bu kilimlerden yılda iki yüz ton istihsal edilir.

Şehrimize her yıl milyonlarca lira getiren dokumacılık tezgâhtan makineye geçmektedir. Cumhuriyet devrinde 70 tezgâhlı büyük bir mensucat fabrikasile iki bin iğli bir iplik fabrikası kurulduğu gibi pek cesim bir iplik fabrikası da tamamlanmak üzeredir.

Dokumalar orta ve doğu Anadolu ile Karadeniz sahillerine gönderilir.

El ve ev işleri de pek müterakkidir. Genç kızların keten, yahud krep döşinler üzerinde vücude getirdikleri eserler şayanı takdirdir. Bir zamanlar Amerikaya fazla miktarda elişleri gönderilirken Halebe göçen gayri Türklerin kayrılması yüzünden bu ihracat durmuş ve fakat sofra örtülerine, peçetelere, çay ve karyola takımlarına ve bluzlara Türk bayanlarının rağbeti artmıştır.

SABUNCULUK NE HALDE?

Antep merkez kazasile Kilis ve Nizip kazalarında fazla miktarda yetişen zeytin rekoltesinin dörtte üçü sabunculukta kullanılır. 935 de yedi milyon kilo zeytinyağı istihsal olunmuştu. Bu yıl da çok bereket vardır. Sabunlarımız şimalî ve şarkî Anadoluya, Edirneye gönderilir ve fazla rağbet görür. Antepte bir tuvalet sabunu fabrikası ve beş sabunhane vardır.

BAKIRCILIK İNKİŞAFTA

930 da açılan bakır fabrikası mahallî ihtiyacı temin ettikten başka Anadoluya da ihracat yapmktadır. Senelik bakır kap imalâtı 55 le 65 ton arasındadır.

923 de (280) olan motör beygir kuvveti 936 da iki bini bulmuştur.

Süt damlası

Diyarıbekirde memedeki çocuklar için bir müessese açıldı

Diyarıbekir (Akşam) — Diyarıbekir belediyesi memedeki çocukların sıhhatlerini korumak maksadile, bir süt damlası açmıştır. Doktorluğuna nümune hastanesi dahiliye mütehassısı doktor Neşati tayin olunmuştur. Süt damlası evi faaliyete geçmiştir. Şimdilik kadrosu bir doktor bir de hademeden ibaret olan müesseseye hergün hasta meme çocukları parasız muayene edilmekte ve kendilerine lâzım gelen reçeteleri verilmektedir. Belediyenin açtığı bu süt damlası evi bilhassa memedeki fakir hasta çocukların hayatını korumak hususunda büyük faideleri görülmüş ve açıldığından beri birçok meme çocuklarının hayatları kurtarılmıştır.

Hava yolları

Izmirdeki hava istasyonu için yeni bir yer aranıyor

İzmir (Akşam) — İzmir, Ankara ve İstanbul arasında işleyecek hava postaları için Halkapınarda bir hava istasyonu tesisine başlandığını yazmıştık. İstasyon yeri, bazı noktalardan muvafık görülmemiştir. İzmir ve Manisa nafıa müdürlerile su işleri ikinci daire müdürü ve devlet hava yolları pilotlarından birinden mürekkep olarak teşkil edilen bir heyet, yeni hava istasyonunun yerini tesbit için tedkikata başlamışlardır. Yeni istasyonun Torbalı ile Cumaovası arasındaki geniş ve düz sahada kurulması kararlaştırılmış gibidir.

İzmir piyasası çok hararetli

Üzüm, incir bitmek üzere tütünlere çok rağbet var

İzmir (Akşam) — Son hafta içinde üzüm fiatleri biraz daha yükselmiştir. Piyasada az üzüm kaldığı gibi dış piyasalardan gelen haberlere göre oralardaki stoklar da azalmıştır. Noel yurtuları münasebetile yeni ve mühim siparişler gelmiştir.

İncir stoku tamamen tükenmek üzeredir. İhracatçılar, piyasada incir bulamadıklarından incir imalâthanelerini kapamışlardır. Pamuk satışları da çok hararetlidir. Nazilliden İzmire getirilen 28 balye Akala pamuğu kilosu 53 kuruştan satılmış ve kalitesi çok beğenilmiştir.

İzmir (Akşam) — Bulgaristan tütünlerinin bozuk olması yüzünden İzmirdeki Amerikan tütün kumpanyaları, Ege mıntakasındaki tütün mübayaatını hararetlendirmişlerdir. 24 milyon kiloluk rekolteden henüz satılmayarak müstahsil elinde kalmış olan tütün miktarı bir milyon kilo kadardır, diğerleri tamamen satılmıştır.

Izmirde büyük bir hâl yaptırılacak

İzmir (Akşam) — Belediye, İzmirde bütün gıda maddelerinin içinde satılması için büyük bir hâl yaptıaracaktır. Evvelce verilen bir kararla hâlin Kemeraltı caddesinde inşasına karar verilmişti. Son zamanda bu yerin hâl inşası için mahzurlu olduğu görülmüştür. Şimdi yeni ve münasip bir yer aranıyor.

Vezirköprü halk kongresi

Vezirköprü (Akşam) — Vezirköprü kazasında Cumhuriyet halk partisi kongresi Samsun valisi B. Fuad Tuksalın riyasetinde toplanmış, halkın dilekleri tesbit edilmiştir. Bu yılki kongre samimî bir hava içinde cereyan etmiştir.

Bir çoban koşarken düştü, bıçağı böğrüne saplandı

İzmir (Akşam) — Kemalpaşa kazasında Musa oğlu Alinin çobanı Arnavud Hüseyin, keçilerin arkasından koşarken yere düşmüş ve belinde taşıdığı kınsız bıçak, böğrüne saplanarak ölmüştür.

Izmirde çiçek bayramı

İzmir (Akşam) — 23 mayıs, İzmirde her yıl çiçek bayramı olarak tesid edilecektir. Çiçek severler, bu bayram için şimdiden hazırlıklara başlamışlardır.

Izmirde bir paraşütçülük mektebi açılacak

İzmir (Akşam) — İzmirde yakında bir paraşütçülük mektebi açılacaktır. Türk hava kurumu İzmir şubesi, bu mektep için hazırlıklara başlamıştır. İzmir gençleri, bu mektebe girmek üzere şimdiden hava kurumumuza müracaata başlamışlardır.

KADIN KÖŞESİ

Elde işlenmiş eşarp

Bir tarafı krem, diğeri mor yünden tığ iğnesi ile işlenmiş eşrap.

Iplik ihtiyacı

Tetkikata giden heyet 20 gün sonra dönecek

İplik ihtikârını meydana getirenlerin tahkikat neticesinde tesbit edildiği haberleri tekzip edilmektedir. Uyuşturucu maddeler inhisarı memleketin muhtelif yerlerindeki iplik ihtiyacını tedkik etmektedir. Bunun için tedkikata çıkan uyuşturucu maddeler inhisarı müdür muavini Şakir ile İzmir şubesi müdürü Vahidin ancak asgarî 20 gün sonra şehrimize dönebilecekleri anlaşılmıştır.

Uyuşturucu maddeler inhisarı müdürü Hamza Osman kendisile görüşen bir muharririmize, şehrimizdeki iplik buhranından zarar gören dokumacılara kredi temin edileceği hakkında ortaya atılan haberlerin kâmilen asılsız olduğunu söylemiştir.

Beş kişi esrar içerken yakalandı

Alemdar civarında bir apartımanın bir odasında bazı şüpheli kimselerin geceleri toplandıkları haber alınmış, evvelki gece zabıta burada bir araştırma yapmıştır.

Bu araştırmada apartımanın arka tarafında bir odada Hasan, Süleyman, Mahir, Ahmed adlarında dört erkekle Emine adında bir kadın esrar içerlerken yakalanmışlardır. Bunların üzerlerinde de esrar bulunmuştur. Esrarkeşler mahkemeye verilmişlerdir.

Diyarıbekirde pirinç ekimi

Diyarıbekir (Akşam) — Burada vali muavininin riyasetinde toplanan bir komisyon çeltik ekimi hakkında mühim kararlar vermiştir. Verilen karar mucibince bu komisyondan izin almadıkça Diyarıbekir mıntakasında kimse pirinç ekemiyecektir. Bu karara aykırı hareket edenlerin çeltik suları kesilecektir.

Bu vaziyete nazaren Diyarıbekir mıntakasında pirinç zeriyatı daha fennî bir surette yapılacaktır.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 33

Nâzım Cemal başını salladı:

— Fakat aksiliğe bak ki, onların erkek işlerine hevesleri artıyor. Eğer bugünkü cereyan devam ederse insan nesli tükenecek.

— Başka bir tehlike daha var. Kadınlar erkek işlerine burunlarını sokdukça erkeklerin işi de bozulacak. Hayatın şekli değişecek...

— Muhakkak!.. her şeyden evvel ev, bark dediğimiz aile yuvası sarsılacak. Dişisi için çalışan koca, erkeğini özleyen kadın kalmayacak. Bugün havası, kokusu, ahengi ile iyi kötü kurulmuş aile ocakları da tarihe karışacak.

Nâzım Cemal sesini yükseltti:

— Bunlara karşı hayata giren kadın bari erkeğin yerini tutabilse. Buna da imkân yok. Dediğin gibi en mahir bir operatör bile olsalar gene sakat bir tarafları kalıyor. Doğrusu ben en akıllı, en okumuş kadına bile meselâ bir fabrika mühendisliğini emniyet edemem. Haydi hastlığını bir tarafa bırak, ister misin ameleden bir gence âşık olsun. Olur a. Kadın kalbi bu. Milyonlar kazanan sinema artistlerine baksana.. sanatında o kadar yükseliyor. Erkekleri bile geçiyor. Sonra gidip bir kestaneciyi seviyor. Sanatını da, mesleğini de unutuyor. Amma diyeceksin ki, bunu erkekler de yapabilir. Uslu akıllı tanıdığımız bir erkek bakarsın bir çingene kızına gönül verir. Fakat bu tehlikeli değildir. Çünkü erkek nihayet meramına kavuşur. Buhran geçirse bile bu işini tehlikeye koyacak kadar şiddetli olmaz. Hislerine hâkimdir. Fakat kadın öyle mi?.

Htırıma Napolyona aid bir fıkra geldi. Bilmem okudunuz mu. Kadınları yalnız kadın olarak tanıyan Napolyona bir baloda meşhur muharrir madam Staeli takdim etmişler. Napolyon sormuş:

— Nasıl meşhur oldunuz madam?.

Anlatmış, yazdığı eserleri sayıp dökmüş.

Napolyon dinlemiş, başını sallamış:

— Bunların faydası yok madam; haydi evinize gidin de birkaç da çocuk yapın.

Banada kalırsa hayatta kadının yaşına göre tabiî vazifeler var. Sevgili olmak, kadın olmk, ana olmak.. hem bunlar ne güç vazifelerdir azizim. Emin olun ki, kadınlar nefis bir sevgili, iyi bir ev kadını, ideal bir ana olmayı bilseler hem kendileri daha mesud olurlar, hem de erkekleri daha çok mesud ederler.

Ahmed Melih içini çekti:

— Onların gözleri yükseklerde azizim yükseklerde!.

— Kadınlar dışarı hayata karıştıkça, neler kaybediyorlar bilseler. Dünkü kadının gururu, dünkü kadının cazibesi, dünkü kadının güzelliği bugün yoktur ve yarın kadın kalın adaleli, kavruk yüzlü, mânasız bakışlı sevimsiz bir mahlûk olacak, asıl fenası, böyle olduğu halde gene dişi kalacak!.

— Boya sağ olsun. Kimya ilmî, kimya lâboratuarları bir onların bir de hükûmetlerin hesabına çalışıyor. Kadınlara çeşid çeşid boya, hükûmetlere de türlü türlü gaz yetiştiriyorlar.

— İkisi de bir kapıya çıkar. Biri kadınları biri düşmanları tahrip ediyor. Ben zaten oldum olasıya çok boyalı kadından iğrenirim. Geçenlerde anlatmıştım zannederim. Gelincik gibi bir Yahudi kızı tanımıştım. Buraya da geldi. Çiçek gibi, kelebek gibi bir şey. Fakat öyle boyanmıştı ki. Ressam Paleti gibi. Banyonun kapısını açtım, içeriye attım:

— Mis gibi sabun kokmayınca dışarı çıkamazsınız! dedim.

Ayıp değil ya. Hoşlanmıyorum. Boyalı kadın sinirime dokunuyor. Şöyle belli belirsiz bir yaldız haklarıdır. Fakat katmer katmer dudak boyasını, hele yanak boyasını, hele hele göz boyasını hiç doğru bulmadım.

— Şimdi bunu bile az buluyorlar da kaşlarına jilet vurup kalemle yenisini yapıyorlar.

— Bunu bir artist için, hattâ bir sokak kadını için doğru bulurum amma ne yazık ki bazı evli kadınlar da yapıyorlar.

— Onları ayıplamıya hakkımız yok. Kabahat kocalarının. Hem yalnız boyanmalarına değil baştan çıkmalarında bile kabahat kocalarındır. Erkek dişisinin etrafında bir istihkâm gibidir. Halbuki bazı kocalar bu vazifelerini bırakıp düşmana hücum fırsatları veriyorlar... Ondan sonra sersem gibi dil döküp karılarından şikâyet ediyorlar. Hiç hakları yok. Aşk değil, fakat âşık denilen mahlûk civa gibidir. Bulunduğu her çatlaktan süzülür, akar. Akıllı erkek karısının etrafında esen rüzgârları deniz kurdu bir kaptan gibi hesap etmeli ve arasıra eşinin kalbini, hislerini ustalıkla yoklamalıdır. Bunu yapmadımı...

Mühendis Ragıb güldü:

— Vazifesi pek nazikleşir değil mi?

— Terfi eder!.

Üç erkek kahkahası salonu çınlattı.

Ahmed Melih saatine bakarak ayağa kalktı:

— On bire gelmiş, kalkalım. Bu gece sözde istirahat edecektik. Ne ise gevezelikle vakit geçmiş. Gidip de bir de banyo yapmalı.

Nâzım Cemal misafirlerini kapıya kadar geçirdi.

Ellerini sıkarken mühendis Ragıb dedi ki:

— Yarın akşam işiniz yoksa bizde toplanalım.

İkisi de cevap verdiler.

— Olur.

Ahmed Melih arkadaşını Nişantaşındaki evinde bıraktıktan sonra döndü. Apartımana geldi.

Kar yağıyor, sert bir karayel Taksim meydanını dövüyordu.

Apartımanına girdiği zaman ihtiyar Alman kadını henüz yatmamıştı.

Sordu:

— Mösyö bir şey emrediyor mu!.

Teşekkür etti ve odasına girdi. Soyundu. İçinde ne zamandır duymadığı hayattan memnuniyet, hayatı sevmek zevkinin canlandığını hissediyordu. Artık evine istediği saatte girip çıkabiliyor ve kimseye hesap vermek mecburiyeti ile daha yolda yalanlar icad etmek için kafasını zorlamıyorda.

(Arkası var)

34 sene evvel Istanbul

Bir Fransız muharririnin not defterinden bazı parçaları neşrediyoruz

1902 de Beyoğlu caddesi

Eski İstanbul kahveleri

1902 de İstanbula gelen bir Fransız muharririnin not defterinden:

Vapurda bir müslümanla görüşürken sözü müslüman kadınlarına getirdim. Pot kırdığımı sonradan anladım. İngilterede gömlekten bahsetmek ne kadar ayıpsa, müslümanlardada kadından konuşmak o kadar ayıptır.

***

Güverteden İstanbula bakıyoruz. Biri diyor ki:

— Neye benziyor?

— Bilmem.

— Hokkaya benziyor; işte bakınız, birer de kalem saplamışlar: Minareler... İstanbulu uzaktan seyretmek güzeldir, fakat içine girdiniz mi pistir. Yollarda pislikten geçilmez!..

***

Şehre çıktım. İstanbulda herkes şöyle böyle fransızca biliyor. Yirmi defa yolu sordum, yirmi defasında da cevap aldım. Evvelâ Fransız konsoloshanesine geldim, kimseyi bulamadım, sefarethaneye gittim, orada da kimseler yoktu. Kapıcıdan nereye gittiklerini anlamak istedim. Siz işe bakınız, İstanbulda rasladığım insanlar içinde fransızca bilmiyen ancak Fransa sefarethanesinin kapıcısıydı!.

***

Beyoğlundan İstanbula, dubalar üstüne atılmış tahta bir köprüden geçiliyor. Geçmek için on para vermek lâzım. On paraya kıyacaktım, fakat köprü gözüme pek uzun göründü; sekiz dokuz yüz metre var; âdeta bir yolculuk yapmak lâzım. O gün İstanbul tarafına gitmedim, başka güne bıraktım.

***

Beyoğlu tarafında oturanlar da İstanbula geçmeği hep başka güne bırakıyorlarmış meğer... Beyoğlu tarafında oturanlar ancak senede bir kere İstanbul tarafına geçip müslümanları ziyaret ediyorlar. Bu da araba ile oluyor. Kadınların bindikleri arabaların pencereleri sıkı sıkı perdelerle kapanıyor... Sizi temin ederim, Beyoğlu tarafında oturanlar hele kadınlar, İstanbulu yabancılar kadar bile bilmiyorlar...

***

Bir gece sefarethanede yemek yiyorduk. Yirmi beş senedir İstanbulda yaşıyan, türkçe bilen baş tercüman bize dedi ki:

— İstanbul tarafında, güneş battıktan sonra bütün ışıklar söner, yollarda tek fener bile yoktur. Yol başlarına, halk gelip geçmesin diye zincirler gerilir...

Her gece İstanbul tarafına geçip, Fatih gibi en korkunç mahallelerde kahve içtiğim bir arkadaşımla bakıştık. Filvaki bütün yollarda fener yok, fakat belli başlı caddelerde tek tük fenerler yanıyor ve en ıssız mahalle kahvesinde rahat rahat kahve içmek mümkün... Çok defa arkadaşımla gece yarısı Beyoğluna yaya döndüğümüz de oluyordu. Sokak başlarına gerilen zincir falan yoktu. Fakat gel de aksini iddia et ve inandır, hiç kimse İstanbul tarafına ayak atmamıştı ki...

Hakiki İstanbulu ben yazayım:

Eminönü Karaköyün tıpkısıdır. Sağdaki sokağa saptım. Sokağın ismini bilmiyorum, yazılı değil, dükkânlarda, evlerde numara da yok... Olsa ne olur? Nereye baksanız çirkin, nereye baksanız pis... Eminönünde sabahları şehrin bütün zarzavatları satılıyor. Yollarda salata ve lâhna kabukları, etrafta pırasa ve lâhna kokusu var...

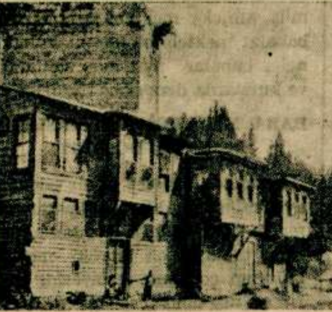
Çarpmadan, çarpılmadan yürümek kabil değil... Yüzlerce hamal oradan oraya koşuyor, bir alay insan mallarını satmak için avaz avaz haykırıyor...

Durup randevu verdiğim arkadaşımı bekledim. Geldi. Yolumuzu değiştirdik, sola saptık...

Sese sada kesildi. Etrfta in cin yok. İki duvar arasına sıkışmış dar bir yoldan yürüyoruz. Duvarların üstündeki arsalardan incir dalları sarkıyor. Yüzleri tozlu üç ahşap ev görünüyor... Eşikte bir kedi hazin hazin yüzümüze bakıyor. Korkmuyor, kaçmıyor. Güneş altında köpekler uzanmış uyuyor... Osmanlı imparatorluğunun merkezi burası mı?.. Yok canım, burası bir köy...

Arkadaşım gülümsedi:

— İnanamıyorsunuz değil mi?.. İşte İstanbul burasıdır... Büyük şehirdir. Üç saat yürüsek öbür ucuna varamayız; ama ne kadar yürüsek her geçeceğimiz yer böyledir, ıssız...

Eski İstanbul evleri

Daha genişçe bir sokağa girdik. Cadde imiş... İki yanında tahta evler var... Evlerden birinin kapısı açıldı, yüzü gözü kalın siyah peçeli, üstü başı simsiyah bir kadın usulca çıktı, usulca karşı tarafa geçti, usulca bir evin kapısını çaldı, kapı usulca açıldı, kadın usulca girdi...

Yürü yürü. Nihayet muazzam, göz kamaştırıcı bir âbidenin önüne geldik. Arkadaşıma:

— Başka biri olsaydı seni tramvay yolundan geçirir, sana Babıâliyi, kapalı çarşıyı, Sultanahmed meydanını gösterirdi, dedi, fakat oraları da Beyoğlu kadar çirkindir. Bense seni bu şehrin en güzel yerine getirdim ve en güzel şeyini gösterdim.

Gördüğüm Süleymaniye camii idi...

***

Büyük, göz alabildiğine bir arsa tasavvur ediniz, bu arsaya bir yumak ipliği çözüp fırlatınız. İstanbul böyle bir arsa, iplikler de yollarıdır. Yalnız bu yolların iki yanı boyunca duvarlar yükselir. Duvarlara tırmanınız, boş arsa, şurda burda evler, bir çarşı, gene arsa, gene ev, gene çarşı görürsünüz... Çarşılarda alışveriş edenler de âdeta kavga eder gibi konuşurlar... Kapalı çarşıda (Trabzon mamulâtı) Timurün bindiği atın semerini bulmanız mümkündür!..

***

İstanbulun en güzel yeri kahveler. Kahvelerin büyük bir hususiyeti vardır. Müslümanlara içki kullanmak yasaktır. Bunun için bol bol kahve içerler. Kahvede yalnız kahve ve çay içilir. Beş para verdiniz mi bir fincan kahve veya çay içersiniz. Eğer ikinci bir fincan ısmarlıyacak olursanız kahvedekiler size tuhaf tuhaf bakarlar ve hüküm verirler: Muhakkak miras yedi olacak!..

***

Beş para veren biri saatlerce kahvede oturmak hakkını kazanır. Vakitlerini kahvelerde geçirenler de ekseriyet sayılabilir... Kahvelerde ak saçlı, uzun sakallı insanlar gördüm ki biran bile yerlerinden kımıldamıyorlardı.

Akşama doğru mektepten çıkan çocuklar babalarını görünce koşup geliyorlar ve iğilerek el öpüyorlar. El öpmek şark ananesidir, hürmete delâlet eder.

***

Bilmem bu da anane mi, camilerde yalnız dua edilip namaz kılınmaz, çoluk çocuk koşmaca ve saklambaç ta oynar. Çok gürültü ederlerse koşmacaya camiin hocası da karışır; çocukları yakalayıp kovmak için kovalar!..

***

İstanbul asırlarca köpekler diyarı olmuştur. Bugün 1902 deyiz. İstanbulda gene seksen bin köpekten fazla vardır. Fazlası ev köpeğidir, sokaklarda başı boş gezenler seksen bindir. Bereket versin bu köpeklerin çoğu kudurdukları zaman felce uğrayıp ölürler... Köpekler yüzünden kuduz illetine uğrıyanların sayısı azdır. Buna mukabil köpeklerin şehre faydası dokunuyor: Bulaşıkları silip süpürüyorlar, çöplerdeki et ve kemikleri yiyip kokmalarının önüne geçiyorlar; beslendikleri evlerin önünde bekçilik ediyorlar. Bunun için İstanbul halkı onları besliyor. İşin garibi müslümanlar köpek sevmezler. Dinleri onlara köpeğe el sürmeği yasak etmiştir. Köpeğe sürünen yıkanmadan namaz kılamaz!.. Fakat her kapıda bir çanak su vardır: Köpekler - onlar da Allahın yarattığı mahlûk - içsin diye!..

S. İ. S.

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 33

Hoca Sadeddin efendi ile şeyhislâm arasında cenaze namazı yüzünden kavga çıktı

Artık fazla vakit geçirmemek lâzımdı. Kadırga Mudanya iskesinden kalktı. Forsa kâfirleri öyle sevinçle kürek çektiler ki, Marmara sularını köpükler içinde bırakarak o gün Beyazıd köşkü önüne yanaştılar. Şehzade Mehmed, sarayının altın alemli kubbelerini gördü. On iki yıldır İstanbulun yüzüne hasretti. Fakat şimdi yalnız İstanbulun yüzünü görmiyecekti. Bütün Osmanlı imparatorluğuna hâkim olacaktı.

Venedikli Baffa, Ferhad paşa artık geniş bir nefes aldılar. Ferhad paşa, padişahın ölümünü bütün vezirlere resmen haber verdi.

Şehzade Mehmed kadırgadan çıktı. Doğru hareme gitti. Anası Venedikli Baffa ile görüştü. Babasının tabutuna bile bakmadı. Çarçabuk tahta çıkmak lâzımdı. Zaten o, Beyazıd köşkü önüne yanaşır yanaşmaz divan meydanına taht kurulmuş ve hazırlanmıştı. İstanbul, top seslerile inliyordu. İşe vâkıf olmıyanlar, Üçüncü Muradın öldüğünü kulaklarında çınlıyan top seslerinden anladılar...

O gün cuma idi. Üçüncü Mehmed derhal tahta cülûs etti. Vezirler, ulema, âyan, eşraf, divan halkı, kapı kulu fevc fevc kubbe altı önüne doldular. Üçüncü Mehmede hep birden biat ettiler. Halk cuma namazından çıktı. Biat merasimi de hitama erdi.

Hiç vakit geçirilmedi. Üçüncü Muradın ölüsü o gün saraydan çıkarıldı. Üçüncü Mehmed, anasile görüşür görüşmez siyah esvaplar giyinmişti. Cenaze kubbe altı önünde duruyordu. Bütün devlet erkânı siyah serviler ve kocamış, saray kubbelerini aşan çınar ağaçları altını doldurmuşlardı. Kubbe altı önleri bahara hazırlanan çemenlerle yepyeşildi. Haremden hiç bir feryad işitilmiyordu.

Hoca Sadettin efendi, bütün kalabalık içinden ayrıldı. Divana, Ferhad paşanın yanına gitti:

— Âhir hizmetimdir. Cenazei padişaha namaz eda edeyim, dedi.

Ferhad paşa, Üçüncü Mehmede arzetti. Ve rızasını aldı. Fakat hoca Sadettin efendi daha divandan çıkmadan şeyhislâm Bostanzade efendi tabutun önüne geçerek tekbir getirmişti. Devlet erkânı papuçlarını çıkarmış, yüksek mücevvezelerile namaza durmuşlardı. Hoca Sadettin ezildi, büzüldü. O da namaza durdu.

Cenaze namazı bitti. Hoca Sadettin hiddetinden ne yapacağını bilmiyordu. O kadar haristi ki, Üçüncü Muradın cenaze namazını kıldırmak dalkavukluğunu bile kimseye bırakmak istemiyordu. Şeyhislâm Bostanzadeye çattı:

— Veliyyi meyt bana izin vermişti. Tekrar iadei salât lâzımdır, dedi.

Halbuki cenaze namazını Üçüncü Mehmed de beraber kılmıştı. Ve şeyhislâm dururken, hoca Sadettinin cenaze namazı kıldırması, müftülük makamını küçük düşürmekti.

Bostanzade derhal şer'î bir cevap verdi:

— Padişah cihanın bizzat namaza uymaları izindir. Namaz tamam oldu. İade lâzım değildir, dedi.

Hoca Sadettin fena halde bozuldu. Ve o günden itibaren Bostanzadeye sönmez bir kin bağladı.

Üçüncü Mehmed, cenaze namazının biran evvel bitmesini bekliyordu. Hoca Sadettinle Bostanzadenin ölü nemazını bile paylaşamadıklarından haberi yoktu. Tabut kaldırıldı. «Halifei ruyi zemin» babasının ölüsü arkasından bir adım bile atmadı. Hareme can attı.

Vezirler, devlet erkânı cenazeyi, muti ve münkad, takib ettiler. Ayasofya camii yanında hazırlanan mezarına gömüp savuştular.

Akşam. Sarayda acı bir hazırlık vardı. Harıl harıl tabutlar hazırlanıyor, kefenler taşınıyordu. Ne olacaktı? Onu Venedikli Baffa ile oğlundan başka bilen yoktu. Fakat bir de saray adamları...

Akşam, ortalık karardı. Üçüncü Muradın on dokuz çocuğu kimi odalarından, kimi analarının memelerinden çekilerek bir odaya tıkıldı. Anaları, memelerinden çekilen çocukları için hüngür hüngür ağlıyorlar, çocuklarını vermemek için çırpınıyorlardı. Dinlemediler. Çocukları «valideleri kucağından hah na hah çektiler».

Hoca Sadettin efendinin fetvası ve el yazısı

Fakat bu çocuklara kimler kıyabilirdi? Sarayın dilsiz tayfasını çağırdılar. Onların zaten kulakları da işitmezdi. Fakat ağlayışlarını ve yalvarışlarını da görmezler miydi?

Üzerlerine onları musallat ettiler. Tevekkeli Tanrı onları dilleri kesik ve kulakları sağır yaratmamıştı! Hepsi birden üzerlerine üştüler. Analarının memesinden ayrılan yavruları bir sıkışta boğdular. Analarından emdikleri sütü burunlarından getirdiler. Yetişkin olan şehzadeleri de pençeleşe pençeleşe boğdular. Fatihin sarayı torunlarının ölülerile doldu. O kanuna ne lüzum vardı?

«Ve her kimesneye evlâdımdan saltanat müyesser ola. Karındaşların nizamı âlem için katletmek münasiptir. Ekser ulema dahi tecviz etmiştir. Anınla âmil olalar.»

Üçüncü Mehmed, İkinci Mehmedin kanununu hafiyyen tatbik etti.

Üçüncü Muradın saz ve ahenkle neşeler duyan sarayı, o gece hüsünlerine taptığı kadınların ağlayışları ve eninlerile inliyordu. Venedikli Baffa, onun hiç bir endişesi yoktu: Üçüncü Muraddan kalan çocukları hep kızdı.

Ölüler geceden hazırlandı. Hepsi yıkandı. Kefenlendi. Tabutlara konuldu. Başlarına sorguçlu mücevvezeler takıldı. Ertesi sabah bütün tabutları baltacılar ve kapıcılar «katar edip kapı oğlanlarile Babüssadetten çıkardılar.» Ayasofyaya götürdüler. Babalarının ayağı dibine gömdüler. Onların da namazını şeyhislâm Bostanzade efendi kıldırdı. Onların da namazını bütün devlet erkânı eda ettiler...

Fakat içlerinde yetişmiş dört şehzade vardı: Şehzade Mustafa, Beyazıd, Osman ve Abdullah. Bunların hocaları şair Nevi efendi idi. Şehzade Mustafa şiirle de meşguldü. Babasının ölümünü işitir işitmez başına gelecek felâketi anlamış:

Nasiyemde kâtibi kudret ne yazdı
bilmedim.
Ah kim bu gülşeni âlemde her gez
gülmedim.

Demişti. Zavallının, aklına gelen feci bir surette başına gelmişti.

Artık onları sarayda ne Üçüncü Mehmed, ne de Venedikli Baffa akıllarına bile getirmiyorlardı. Üçüncü Mehmed padişahı cihan, Venedikli Baffa da valide sultandı.

Üçüncü Mehmed Mudanyadan geldikten sonra, birinci gün cülûs ve cenaze, ikinci gün de gene cenaze merasimi ile geçti. Üçüncü gün kendi de, devlet erkânı da matem libaslarını çıkardılar. Kallavileri ve mücevvezelerile saraya döndüler. İhsanlara ve inamlara garkoldular. Yeniçerilere tamam «altı kere yüz bin ve altmış bin altın verildi.» Bu, Üçüncü Mehmedin cülûs bahşişi...

(Arkası var)

SİNEMA

An Harding ile mülâkat

Bir çok yıldızlar neden 5 parasız kalıyorlar? Genç kalmak için ne yapmalı?

Paris (Hususî muhabirimizden) — Parise gelen Hollivutun meşhur yıldızlarından An Harding ile yaptığım mülâkatın ilk kısmını bildirmiştim. Bugün de ikinci kısmını yazıyorum. Artist Hollivuttan bahsederek diyor ki:

— Hollivut dünyanın en dedikodulu memleketidir. Çünkü orada çok para kazanılır. Fakat unutmamalıdır ki, bu parayı kazanan yıldızlardır. Yıldız olmak ise bir harp kazanmak kadar güçtür. Hollivutta muvaffak olmak için çok çalışmak, mücadeleden yılmamak lâzımdır.

Sonra küçük bir hâdise en büyük yıldızın düşmesine sebep olur. Con Cilbert ve Buster Keaten bu cümlendendir. Con Cilbert birdenbire yıldızlıktan düştü, kederinden öldü. Buster ise yarı deli vaziyetindedir. Bir gün beş parasız kalan artistler pek çoktur.

— Sinema yıldızlarının çok para kazandıklarından bahsedilir, nasıl oluyor da bunlar sefalete düşüyorlar?.

— Bir defa bu kazanılan paralarda mübalâğa var. İkincisi, başta da söylediğim gibi, bu yıldızların çoğu sonradan görmedir. Büyük paraya alışık olmadıklarından kazanmağa başlayınca ne oldum delisi oluyor, çılgın gibi para harcediyorlar.

Üçüncü sebep de kumar iptilâsıdır. Yıldızlardan biri bir defada kumarda üç yüz bin dolar kaybetti. Bazıları da, (Pola Negri, Mae Moray, Mari Mak Kormik gibi) erkeklere para yedirirler. Erkek artistlerden bir kısmı da kadınlara yedirirler. Hülâsa para sarfetmek için ellerinden geleni yaparlar.

Bunlar arasında en büyük misal Glorya Svansondur. Glorya milyonlarca dolar sarfetmiştir. Yıldız olduktan sonra Marki de la Falez ile evlendi. Yeni evlendiği zaman Nev-Yorkta oturuyordu. Sade apartıman kirası olarak ayda iki bin dolar veriyordu. Metrdoteller, valeler, şoförler müteaddid otomobiller... Bir milyarder hayatı yaşıyordu. Günde sade et masrafı kırk doları bulurmuş, diğer masrafları hesap ediniz.

Amerikada iyi bir şoför yüz, yüz elli dolardan aşağı tutulmaz. Bir metrdotel iki yüz dolardan aşağı değildir. Ahçıya gelince, usta bir ahçı üç yüz dolar ister. Amerikada zenginlik hayatı yaşayabilmek için ayda hiç olmazsa yirmi bin dolar sarfetmek icap eder. Buna seyahatler, elmas, tuvalet dahil değildir. En büyük yıldız ayda yirmi bin dolardan fazla kazanmaz. Gazetelerde okuduğunuza bakmayınız. O hesapıra yıldızın oynamadığı zaman dahil değildir. Her yıldız o yazılan rakkamları yalnız oynadığı zaman alır, halbuki senenin on iki ayında oynamaz, onun için aldığı ücret taksim olur, buna vergileri de ilâve edecek olursanız ücretin söylendiğinden çok daha noksan olduğu anlaşılır.

— Bir kadın kaç yaşına kadar sinemada oynıyabilir? Yaşını almış yıldızlar genç kalmak için ne yaparlar?.

— Sinema tiyatro gibi değildir, tiyatroda bir aktris makyaj sayesinde kendini genç gibi satabilir. Fakat sinemada mesele böyle değildir. Sinema şekilleri büyütür, her büyüyen şekilde çok görünür ve kusurunu o nisbette gösterir. Yüzdeki ufacık sarkıklık, buruşuk, hemen görünür, ufak bir çirkinlikte ayni suretle görünür, onun için filim artistinin genç olması lâzımdır. Sinemada artist buhranına sebep de budur, Çünkü bir yıldızın üç meziyeti birden nefsinde cemetmiş olması lâzımdır: Gençlik, güzellik, zekâ ve istidad. Bunlar da ekseriya bir şahısta toplanamadığından, her ne kadar oynayan çoksa da, artist yok denecek kadar azdır.

Gençleşmek meselesine gelince; şimdi estetik ameliyat ile oldukça gençleşilebiliyor, fakat bu gençleşmek nevi benzer bilir misiniz? Bir arabı boyaz yapmağa benzer. Yüzünü düzgün ile yebazlatırsınız, kolundan arap olduğu meydana çıkar. Kolunu beyazlatsanız başka yerinden foyası meydana çıkar. Bütün vücudün her tarafına birden ameliyat yapmak imkânı olmadığı için bihakkın gençleşmek imkânı da yoktur.

Bilhassa şurasına dikkat ediniz: Yüzün her tarafına ameliyat yapılır, yalnız göz kapaklarına yapılmaz. Bir insanın asıl ihtiyarlığı da göz kapaklarından belli olur. Bir kadın kırk yaşına gelince gözlerinin üstü çöker, yüzünün sair tarafları ne kadar genç görünürse görünsün bu göz kapaklarının çöküklüğü yaşını anlatır. Ekranda görüp genç zannetiğiniz bazı yıldızların göz kapakları çökmüştür. Bunların kırk yaşında olduklarına emin olabilirsiniz.

Hakikaten genç kalabilmek için yegâne çare sıhhate dikkat etmektir. Çok hava almak, çok yürümek, spor yapmak sıhhî ve az yemek, hiç bir suretle suiistimalde bulunmamak şartile ihtiyarlık uzaklaştırılabilir. Tıp çok terakki ediyor, yavaş yavaş vücudün ihtiyarlamadan yaşlanması çaresi bulunacağı gibi belki ihtiyarlamış olanların gençleştirmek çaresi de bulunacaktır. Fakat bunları biz görmiyeceğiz, çocuklarımız onlardan istifade edecekler.

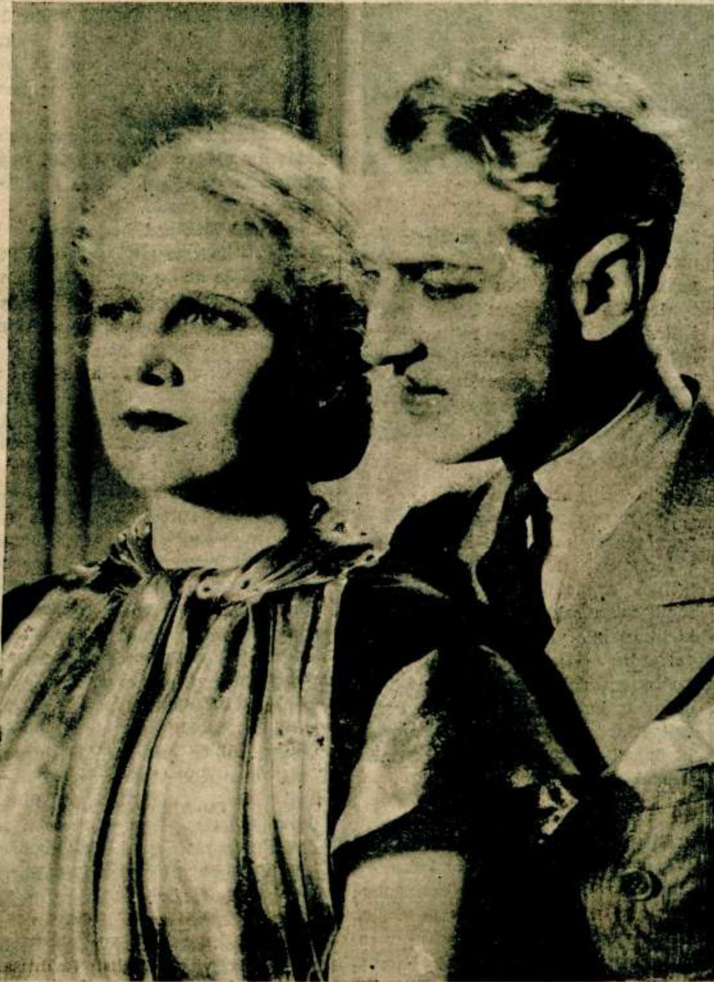
— Sinema artisti olmak isteyenlere nasihatınız nedir?.

— Ben herkes gibi düşünmem, kimsenin şevkini hevesini kırmak istemem. Sinema artisti olmanın güç, pek güç olduğunu tasdik ederim. Fakat «kimse buna teşebbüs etmesin» demem. Fikrimce herkes bir defa talini tecrübe etmelidir. Yalnız şurasını nazarı dikkate almalıdır ki, istidad olmadan böyle bir tecrübeye atılmak hiç doğru değildir.

Diyeceksiniz ki« pekâlâ amma herkes kendini istidadlı zanneder» evet orası öyledir, herkes kendini herşeyi yapmakta istidadlı zanneder, buna çare nedir? Buna çare evvelâ küçükten başlamak, filimlerde ufak roller yapmak kendini tanıtmak, kendi kendini de tanımaktır. Böyle olmadığı takdirde Hollivuta gitmek caiz değildir. Hollivuttaki rekabet dünyanın hiç bir yerinde yoktur, bu rekabet ve kıskançlık dünyada sinemaya başlamak imkânsızdır. Bir zamanlar Paramount Nev-Yorkta bir sinema maktebi açmıştı, sonra kapandı. Musiki konservatuarları vardır, ne için sinema konservatuarı yok. Bunu hiç anlamıyorum. Tiyatro artistleri konservatuardan yetişiyor da ne için sinema artistleri sokaktn toplanıyor, hiç aklım ermiyor. Fikrimce en evvel yapılacak iş her memlekette sinema mektepleri açmak ve oralardan mezun olanları oynatmaktır?.

— Avrupada çok kalacak mısınız?.

— Hayır, yakında Hollivuta dönüp filim çevireceğim. Gelecek sene kral Edvardın taç giyme merasimi münasebetile Londraya, oradan da sergiyi görmek üzere Parise geleceğim. Belki buradan da İstanbula gider güzel memleketinizi, artist hanımlarınızı görürüm. Okuyucularınıza selâmlar ederim. — *B. O.*

An Harding son çevirdiği filimlerden birinde

Bir gezintiden çıkan şayia

Robert Faylor, Pakard markalı yeni bir spor otomobili alır almaz ilk yaptığı şey gidip Barbara Stanviki almak ve gezdirmek oldu. Şimdi herkes Faylorun Hollivutta Barbara ile evleneceği haberinin ilân edilmesini beklemektedir. Hollivut tuhaf yerdir. İnsan, mâna verilmeden bir şey yapamaz. Yeni bir otomobil alınca yeni bir zevce almak mı lâzım?.

ÇOCUK TERBİYESİ

Avusturyada bütün babalar mektebe gidecek

İleride çocuk terbiyesini öğrenmiyenlerin evlenmesine müsaade edilmiyecektir

Viyana hükûmeti tarafından garib bir tecrübe yapılıyor: Genç babalar Belvederede tesis olunan hususi bir mektepte alelâde talebe gibi oturarak çocuk terbiyesini öğreniyorlar.

Viyanada muayyen bir yaştaki her genç baba bu mektepte çocuk terbiyesi kurslarını ikmal etmeğe mecbur edilmektedir.

Bu tecrübelerden pratik neticeler elde edildikten sonra ileride her genç erkek evlenmezden evvel bu kurslara devam ederek şehadetname almağa mecbur edilecektir. Aksi takdirde evlenmesine müsaade edilmiyecektir.

Gene Viyanadaki tecrübeler iyi netice verdiği zaman dokuz müttehid hükûmetten mürekkeb umum Avusturyada genç babalar ve ileride baba olacaklar çocuk terbiyesini hususi mektep sıralarında amelî ve nazarî öğrenmeğe mecbur edileceklerdir. Bu usul Avusturyada umumî surette tatbik edildiği ve pratik netice ve faideler elde edildiği takdirde bütün Avrupanın bu memleketi örnek tutacağı şimdiden muhakkak addolunuyor.

Belvederedeki genç babalara evlâd terbiyesi öğreten mektep açıldığı zaman devam edenler o kadar çok olmuş ve mektebin civarındaki sokaklar o kadar halk ile dolmuştur ki bir çok sinema ve tiyatro müdürleri müdavimlerin çokluğuna bakarak bu müessesege gıpta etmişler ve kendi sinema ve tiyatroları için de böyle rağbet ve muvaffakıyet dilemişlerdir.

Genç babalar için Viyanada evlâd terbiyesini öğreten mektep ötedenberi şehrin en büyük ana mektebidir. Çocuğu yetiştirmekte en büyük rol annenin üzerinde olmakla beraber çocuk terbiyesinde en müessir rol babada olduğundan çocukları yetiştirmek hususunda annelerin tenvir edilmesi kadar babalara da çocukların terbiyesi öğretilmesi elzem görülmüş, anneler mektebi ayni zamanda babalar mektebi olmuştur. Fakat anneler babalar ayrı ayrı zamanlarda ve kurslarda ders almaktadırlar.

BABA MEKTEBİ AÇILMASI FİKRİ NASIL DOĞDU?

Viyanada bisiklet tamir edenler ve ayakkabıcılar bile ehliyetname almağa icbar edildiği bir zamanda insana tabiatin en büyük mevhibesi bulunan çocuğun terbiyesini babaların yalnız tabiî hislerine ve fıtrî terbiye vermek kabiliyetlerine bırakmanın doğru olamıyacağı anlaşılmıştır. Yani cemiyete iyi, kabiliyetli, şuurlu, namuslu aza yetiştirmek için yalnız tabiatin sevk ve idaresi kâfi olmadığına hükmedilmiştir.

Herhangi ruhiyat mütehassısı en küçük çağlarında bile çocuğun terbiyesi başı boş bırakılamıyacağı noktasında katî kanaat sahibi bulunuyor. Beşeriyetin bugün çektiği zorluklar ve eksiklikler hep çocuk terbiyesinin herhangi devre ve çağda başı boş bırakılmasından ve ihmal edilmesinden ileri gelmiştir. Bu her münevverin tasdik ve teslim ettiği bir hakikattir.

TERBİYEDE BABANIN HİSSESİ

Fakat bu hakikati yalnız nazarî kavramakla kalmayıp tatbikine de girişen Viyanalılar olmuştur. Annelerin bu ağır vazifeye muayyen bir sistem üzere hazırlanması, meselenin halline kâfi olmadığı noktasında Avusturyada bütün ruhiyatçılar ve terbiyeciler müttefik olduklarından babaların yalnız ekmek parası kazanmak ve ararsıra annelerine serkeşlik eden çocuğa çıkışarak annelerine yardım etmekle vazifelerini tamamlamadıkları kanaati iyice kökleşmiştir.

Yani Viyanalılar bir babanın tam baba ve mürebbi olması neticesine varmışlardır. Bu umumî kanaat Viyana hükûmetini genç babaları mektep sıralarında esaslı surette çocuk terbiyesini öğrenmeğe mecbur tutmağa sevketmiştir.

ÇOCUKLARIN TABI VE MİZAC DEVİRLERİ

Zaten erkeklerin tab'an kadınlardan daha iyi mürebbi bulundukları ötedenberi tasdik edilmiş bir hakikattir. Fakat bu hakikat anne mekteplerinin lüzumsuzluğunu ispat etmez. Meşhur pedagoji âlimlerinden madam Gertrud Hollstein ve madam Baron Luise Leilhner tarafından tas dik edildiği veçhile bir çok iyi babalar çocuklarının çok küçük yaştan terbiyesini ellerine alarak çalıştıkları halde çocuk terbiyesini fennî ve amelî surette bilmediklerinden muvaffak olamayıp çocuklarını yanlış yollara sevkediyorlar.

Babalar mektebi açıldığı zaman verilen ilk derste bu eksiklik üzerinde çok durulmuş ve babaların dikkati şu mühim noktalara celbedilmiştir:

Çocuklar ne kadar küçük yaşta olursa olsun bir çok babalar tarafından zannedildiği gibi sade ve iptidaî birer mahlûk değildirler. Asrî pisikoloji bu vadide bize bir çok yenilikler öğretmiştir. Maahaza çocuk bir çok adamların havsalası almıyacak kadar idaresi ve terbiyesi gayet güç bir mevcudiyettir.

Sütten kesilmiyen çocuk hakkında erkeğin kendisini mesud bir baba saymaktan başka yapacak bir işi yoktur. Fakat çocuğun terbiyesinde anneye yardım etmek sırası gelince baba bilgisizliği yüzünden ne kadar hüsnü niyet sahibi olsa faide yerine ileride tamir kabul etmez gayet büyük zarar ve ziyanlar ika edebilir.

Küçük çocuk uslu, akıllı iken birdenbire bir gün değişiverir. İnatçı, hem de hadden fazla inatçı olur. Hiç yoktan bahanelerle kafa tutar.

«Acaba çocuğa ne oldu?» diye annesi, babası telâş ederler, şaşırırlar. ne yapacaklarını bilmezler. Halbuki ortada telâş edilecek bir şey yoktur. Birdenbire çocukta beliren şey korkulacak fena huylar değildir. Bütün mesele çocuğun inatçılık çağına girmesinden ibarettir.

İşin farkına varamıyan anne çocuğunu söver, döver ve nihayet «babana söyliyeceğim» diye tehdid eder.

Bu yol çok yanlıştır. Baba bundan sonra çocuğu mütemadiyen korkutmak mecburiyetinde kalır. Ailenin umacısı rolünü alır. Halbuki az bir dirayet ve duygu gösterse baba ailenin korkunç heyulası olmak rolüne düşmez.

HAYAL DEVRİ

İnatçılık çağından sonra çocuğun hayal devri gelir. Bu çağdaki çocuklar türlü türlü masallar, vakalar uydururlar. Söyledikleri hep hayal mahsulü ve yalandır. Bu çağda babalar daha büyük hâta işlerler. Çocuğun üzerine yalan söylüyorsun diye yürürler. Halbuki babanın vazifesi çocuğunun hayal kuvvetini idare ederek doğru yola sokmaktır. Bu da terbiyenin esaslarını bilenler için hiç te güç bir şey değildir.

Çocuğun bir de menfi tarafı vardır. Fikren geriliyor gibi görünür. Çocuğun en nazik ve dikkat edilecek çağı budur. Terbiye usulünü bilen bir baba az bir dikkat ve ihtimam ile çocuğunun bu nazik devreyi atlatmasına yardım edebilir.

Bundan sonra çocuğun müsbet çağı gelir. Devamlı ve nizamlı surette çalışır. Bu çağda babanın teşvik etmekten başka yapacağı belli başlı bir iş yoktur.

İşte Viyanadaki babalar mektebinde iyi çocuk yetiştirmek için babalara öğretilen derslerin esasları bunlardır. Viyanalı babalar çocuklar uğrunda çocuklar gibi mektep sıralarında ders öğreniyorlar.

Madriddeki muharebeler: Kenar mahallelerde harbe giden askerler

Madrid civarındaki Alkorkon kasrının son muharebelerden sonraki hali

Sevimli sinema yıldızı Fred Astaire Avrupaya geliyor. İngilterede bir filim çevireceği haber verilmektedir.

Madrid etrafındaki muharebe: Manzanares nehri ve asilerin elinde bulunan bu nehrin sahilinden Madridin görünüşü

Polis enstitüsü yakında açılıyor

Üç kısımdan mürekkep olan enstitü bilgili memurlar yetiştirecek

Ankaradaki polis enstitüsü

Ankarada bir polis enstitüsü açılacağını yazmıştık. Enstitünün inşası bitmiş gibidir. Yeni bina Millî müdafaa vekâletinin arkasındaki yüksek sırtlar üzerinde inşa edilmiştir.

Polis enstitüsü, bugünkü polisliğin istediği bilgili unsurlar yetiştirmek için kurulmuştur. Bu müesseseden yetişecek inkılâpçı ve seciyeli polis memur ve âmiri, millî davaya muzır her türlü fikirleri anlıyarak bunları benimseyenleri iyice seçebilecek; en ağır ve korkunç suç faillerini en kısa yollarda yürümek suretiyle meydana çıkartarak adâlet makinesinin süratle y[illegible]nesini temin edecektir.

ENSTİTÜNÜN ŞUBELERİ

Enstitü şu üç şubeden mürekkeptir: İlk kısım, orta kısım, yüksek kısım.

İlk kısım, polis memuru. Orta kısım baş komisere kadar (dahil) olan âmir sınıfı yetiştirecektir. Yüksek kısım; meslekî yüksek tahsil ve ihtisas kısmıdır.

Bu tahsil iki kısım halinde idare olunacaktır. Biri baş komiser ve emniyet memuru olacaklar, diğeri de emniyet müdürlüğüne yükselecek lise veya yedi senelik idadi veya bu derecelere muadil mektep mezunları emniyet âmirleriyle, kadrodaki emniyet müdürlerine mahsustur.

ÜNİFORMALI POLİS, SİVİL POLİS

İlk veya orta kısımlarda üniformalı ve siviller için iki şube bulunacaktır. Bu kısımlara alınacak talebe ve memurların miktarı, polis teşkilât kanunu hükümlerine göre emniyet umum müdürlüğünce tayin olunacaktır.

İlk kısım, polis namzetleri ve polis memurlarına mahsus olacaktır. Orta mektep mezunları ilk kısmı bitirdikten sonra kadrolardaki birinci sınıf ve diğerleri de ikinci sınıf polis memurluklarına tayin olunacaklardır.

Orta ve beş senelik ilk mektep mezunları müsabakasız ve diğerleri müsabaka ile alınacaktır. Taliplerin polis teşkilât kanuniyle, polis nizamnamesinde vasıf ve şartları hiz olmaları lâzım gelmektedir.

Müsabaka imtihanının hangi derslerden yapılacağını enstitü veya mektep müdürleri tesbit edeceklerdir. İstanbul polis mektebi, enstitünün ilk kısmı derecesinde olarak kabul edilmiştir.

Müracaat eden orta ve beş senelik ilk mektep mezunları istenilen miktardan fazla olursa, bir müsabaka imtihanı yapılacak ve kazananlar ayrılacaktır. Yabancı lisan bilenler terciha kabul olunacaklardır. Mektep veya enstitü intihap heyetlerince mektebe kabul olunanlar, yalnız üniformalı şubeler içindir.

ORTA KISIM

Bu kısma komiser muavinliğine liyakat ve kıdem itibariyle terfi hakkını kazanmış olan üniformalı ve sivil polis memurları alınacaktır.

YÜKSEK VE İHTİSAS KISIMLARI

Yüksek kısma polis teşkilât kanunun hükümleri dairesinde birinci sınıf polis memurluğuna tayin olunarak orta kursta tahsil eden ve bu kursu muvaffakıyetle bitiren lise mezunlariyle emniyet âmirliklerine terfie hak kazanmış baş komiserler gönderilecektir. İhtisas kısmına, komiser muavinliğine veya muadil memuriyetlere tayin olunan yüksek tahsillilerle lise veya muadil mekteplerden mezun olup da birinci sınıf emniyet âmirliğine veya muadil derecelere kadar terfi etmiş olanlar gönderilecektir. Lise veya muadili mekteplerden mezun olup da ihtisas kursunu muvaffakıyetle bitirmiş olanlar meslek dahilinde yüksek tahsil görmüş sayılacaklardır.

Emniyet umum müdürlüğünün polis enstitüsü için hazırlamış olduğu kanunun neşri tarihine kadar, emniyet müdürlüğüne yükselmiş bulunan memurlar da ihtisas kısmına gönderileceklerdir. Polis enstitüsünün kısımlariyle polis mektebinin tahsil müddeti ve zamanları emniyet işleri umum müdürlüğünce tayin olunacaktır.

Enstitü ve mektebin ders müfredat programlarını enstitü ve mektep müdürlerinin reisliği altında toplanacak muallimler tesbit edecektir. Bu komisyona emniyet işleri umum müdürlüğünün göndereceği bir murahhas da iştirak edecektir.

Enstitü ve mektep idaresi heyetinin vazife ve salâhiyetleri bir talimatname ile tesbit edilecektir.

Aydın (Akşam) — Aydın Halkevi gösterit kolu, Aydınlılara ve ayrıca köylülere (Köyün namusu) ve (Has bahçe) piyeslerini göstermiştir. Piyeslerde rol alan gençler, cidden muvaffak olmuşlardır. Sanat okulu öğretmenlerinden B. Şefik Selin kısa bir zamanda yetiştirdiği mandolin takımı da bir konser vermiştir. Yukarıda konser veren gençler görünüyorlar.

AKŞAM SPOR

Macaristan Sülün avları

Bir günde on avcı 3333 parça av vurdu

Yazan: *Sait Salâhaddin Cihanoğlu*

Tam bir sene oluyor. Geçen sene bugünlerde Macaristanda sülün avında bulunuyordum. Bu mevzu üzerinde avcı arkadaşlara avın tarzı, ve âdetleri hakkında malûmat vereceğim.

Biz avcılar daima mübalâğacılık; daha doğrusu yalancılıkla itham ediliriz. Macaristan sülün avını meraklı arkdaşlara hikâye ederken içlerinden çoğunun dudak büktüklerini hissetmişimdir. Sözlerime dudak büken arkadaşlara hak veriyorum. Zira görmeden bu nevi av yekûnlerine inanmak cidden zordur.

Bizler avcılıkta ve atıcılıkta maalesef çok gerideyiz. Birçok noksanlarımız olduğu gibi, iyi yolda da gidemiyoruz. evvelâ kendi yerli avlarımızın kökünü kurutur derecsinde her mevsimde her zaman âvlarız. Bugün keklik, sülün, çil, tavşan ve karaca gibi yer'' avlarımızı mevsimin her gününde ve her saatinde avlıyanları duyuyor ve müteessir oluyoruz. Bu gidişe toptan bir çare bulmak zamanı çoktan gelmiştir. Bizde keklik ve sülün palazlarını daha henüz uçmaya başladığı bir mevsimde vuran avcılara daima tesadüf olunur. Bu iş hem günah hem de ayıptır. Ne çare ki, bu gibilere söz dinletemiyoruz. Böyle devam edildiği takdirde günün birinde (sülün) memleketimizde (Zümrütüanka) kuşu gibi bir mahlûk olacaktır.

Bu husustaki dua ve temennilerimizi buraya yazdıktan sonra mevzuumuza gelelim.

Macaristandaki sülün batülerini bizim avcılarımız başka türlü telâkki ederler. Onlarda kümesten çıkarılan ve uçurulan kolay bir avcılık zihniyeti yerleşmiştir. Halbuki mesele büsbütün başkadır. Kümesten diye bir şey yoktur. Yalnız avı zamanında ve koruyarak avlamak vardır. Yüzbin dönüm arazinin her noktasının bir plânı vardır. Bu plân mucibince avlar tertip olunur. Ve senenin yalnız bir tek gününde, bir noktasında av yapılır. Avlanılan sahada bir sene av muhafaza olunur. Ne avlamak için müsaade edilir, ne de yırtıcı ve muzır hayvanattan eser bırakılır. Böylece kalan sülünler yavrular ve bir sene zarfında ayni sahada ayni mebzuliyette sülün bulunur. Sülün, çil ve tavşan avı hususunda bugün Macaristan Avrupada birinci derecededir. Bu uğurda da birçok ecnebiler Macaristana dünya kadar para bırakıyorlar. Oradaki av batülerinde bulunmak ve o intizamı görmek cidden bulunmaz bir zevktir. Geçen sene avlandığımız saha Macaristanın (Seget) şehrinden (25) kilometre mesafede Kont (Palaviçini)nin sahip olduğu (Pustazer) ismindeki yerdir. Burası dünyanın en meşhur av sahalarından biridir. On avcı bir günde (3333) üç bin üç yüz otuz üç parça av vurduk. Bunun (2256) sı sülün ve mütebakisi de tavşandır. Bu yekûnun Türkiye avcılarımızı hayret içinde bırakacağı tabiidir.

Bu avda bulunan zevatın isimlerini yazıyorum. Prens Yusuf Kemal, prens Halim Sait, prens Ömer Halim, bay Abbas Celâl, prens Albercht, Kont Çekoniç, İngiltere Türkiye sefiri Sir Percy Loraine, Mısırlı A. Glip bey, Seyfi Cenab ve ben. (3333) parça vurulmuş avı bir yerde görmek müthiş bir manzara arzediyordu. O gün en fazla vuran prens Albrecht oldu. En az vuran da (250) parça vurmuştu. Böyle yerlerde ayni sınıf atıcılar arasında az ve fazla vurmak bir parça da talih işidir. Bu gibi büyük batülere hazırlanmak bir meseledir. Onun kendine mahsus idmanları vardır. Bir günde (400) defa tüfengi omuzlamak ayrıca bir iştir. Yalnız tüfeği omuzlamak mı, sülünlerin uçarken her yaptığı zaviyeye göre vücudü bükmek lâzım geliyor. Avdan sonra insan kollarının koptuğunu ve vücudünün her azasının ağrıdığını hissediyor. Böyle müstesna günlerde atıcının endaht mümaresesi altüst oluyor. Bidayette muntazam atmıya başlıyorsunuz, iki üç yüz fişekten sonra, gayet kolay sülünlere ve tavşanlara tatlı tatlı mankeler başlıyor. Bu da doğrudan doğruya yorgunluktan tevellüd ediyor.

Avcılık tarzları, ve nasıl avlanırlar. Bu hususatı bizim avcılarımızca enteresan bulduğumdan yazmayı faydalı görüyorum. (Pustazer)de birinci gün yaptığımız avı, at üzerinde dört (Gardşas) ve bin kişi de (batör) sürücü olarak idare etmiştir. Bin tane batörün arasına on avcı taksim olduk. Avcı hattımız bir buçuk kilometrelik sahayı tutuyordu. Her avcının arkasında altı kişi ve bir de araba vardı. Bu araba, fişekleri ve avcının vurduğu avları taşıyordu. Her avcı üç tüfek kullanmak mecburiyetinde idi. Bazen bu üç tüfeğin de kızdığı oluyordu. Avcı elindeki tüfeği atar atmaz derhal arkasında duran ve tüfeği dolduran adama veriyordu. Bu insanlar burada senelerce tüfek dolduruculuğu yapmış, son derece ihtiyatlı adamlar idi. Zira, böyle bir anda, üç dolu tüfeği kaza yapmadan idare etmek mühim bir vazifedir. Her avcının arkasında bulunan bu üç tüfek doldurucusu numara iledir. Bir numara, iki numara, üç numara. Atılan tüfek sıra ile avcıya gelir devreder. Avcı hattımız o gün sekiz kilometre bir yürüyüş yaptı. Bu yürüyüş esnasında en fazla tavşan vuruluyordu. Geçtiğimiz orman içlerinden parlıyan sülünlere ve adım başında fırlıyan tavşanlara tüfek yetiştirmek cidden bir mesele idi. Sürdüğümüz bütün avı muazzam bir ormana sokuyorduk. Bütün hat orada tevakkuf ediyordu. Bu ormanın önünde, on avcının tüfek atması için numaralı yerleri vardır. Mevki aldıktan sonra batörler orman içindeki binlerce sülün ve tavşanı nokta bekliyen avcıların üzerlerine sevkeder ve uçururlar. İşte bu esnada avcının gayet çabuk tüfek atması ve üzerinden geçen sülün sürülerinden fazla miktarda düşürmesi matlûptur. Ben bulunduğum bir noktada yalnız sülünlere (154) fişek attım. Artık siz tasavvur ediniz bu ne demektir?.

Batülerde ekseriya sülünlerin horozlarına atılır. Arazi sahipleri sülün tavuklarının vurulmasına müsaade etmezler. Binlerce sülün içinde bile sülün neslinin muhafazası için tavuklara attırmıyorlar. Bizim avcılarımızın kulakları çınlasın.

Bundan sonraki yazımda, dünyanın ve Macaristanın benam atıcılarından ve rekorlardan bahsedeceğim.

Sait Salâhaddin Cihanoğlu

Talimatname encümeni toplantılarına devam ediyor

Yeni nizamname mucibince yapılması lâzım gelen talimatnamenin esaslarını tesbit etmek üzere umumî merkez tarafından kurulan talimatname encümeni futbol federasyonu başkanı Hamdi Emin Çapın başkanlığı altında toplantılarına devem etmektedir.

Esaslar üzerinde münakaşalar yapılmaktadır.

Tashih

Dün Fenerbahçe - Beşiktaş maçı münasebetile başlığı altında çıkan yazıda on beş dakikalık canlı bir oyundan sonra Bitkin bir hale düşen cümlesini evet beş dakikalık canlı bir oyundan sonra yılık bir hale düşen şeklinde ve daha aşağıda bir taraf bitkin bir halde işi tekme dökmüş cümlesi bir taraf teknik bir halde işi tekmeye dökmüş şeklinde çıkmıştır. Tashih ederiz.

Galata Gençler birliğinden: Birliğimizin yıllık kongresi 28/11/1936 T. cumartesi günü saat 20,30 da Galatada Arapcami Buğulu sokak 5 No. lı birlik kurağında yapılacağından üyelerimizin gelmelerini önemle dileriz.

Hakemlerimiz futbolcülerimizdeki bünye göz önünde tutularak yetiştirilmelidir

İngiltereden millî takımı çalıştırmak için getirilen Mister Boots en büyük derdimiz hakem meselesini halletmek için çalışıyor. Eski millî takım futbolcüleri, açılan hakem kursuna davet edildi.

Bundan evvel eski futbolcüler bu işe her nedense yanaşmıyordu. Fakat bugün bir araya toplanmış bulunuyorlar.

Hakikaten en büyük derd düşününüz ki, bir senelik mütemadî çalışma ve bir klübün mukadderatı tecrübesiz bir çocuğun eline bırakılıyor. Yapılan bir hata, düşüncesiz bir hareket bir senelik çalışmayı bir buçuk saat içinde hiçe indiriyor. Bundan üç sene evvel Nüzhet Abbas bu mühim derdi hal için gençleri etrafına topladı. Ve bu çalışma neticesinde birkaç kıymetli hakem kazandık. Bunların arasında Şazi Tezcan, Suphi, Ahmed Adem, Sadi Karsanı sayabiliriz.

Ne maçlara şahid olduk ki, hakemin idaresizliği yüzünden bir kör döğüşüne döndü. Kazanan bir takım bir hata yüzünden sahayı mağlûp terketti. Kazanılmış bir maç yarıda kaldı da bilâhare kaybedildi. Bunlardan yüzlercesini saymak işten bile değil...

Bu son günlerde de maçları idare edecek kulüplerin mukadderatını ellerine bırakacak hakem bulamıyoruz.

Açılan kurs bize birkaç hakem kazandırırsa antrenörün Türk futbolüne en büyük hizmeti bu olacaktır.

Başantrenör bundan üç hafta evvel Beşiktaş - Galatasaray maçını idare etti. Bu oyun bizim çocukların bünyesinin tahammül edemiyeceği sertlikle ceryan etti. Ancak bu sistem futbole, futbolü artık bir sanat haline getirmiş, hayatını futbole vakfetmiş ve ona göre tanzim etmiş profesiyonel bir futbolcü tahammül edebilir.

Antrenörün bu şekilde idaresidir ki bünye itibarile daha sağlam olan Beşiktaşlılara maçı kazandırdı.

Sıra Fenerbahçe - Beşiktaş maçına geldi. Beşiktaşlılar bu maçı da antrenörün idare etmesini istiyorlardı. Fakat hakem komitesi maçın idaresini komite başkanına bıraktı. Siyah beyazlılar ayni sertlikle maçı kazanırız düşüncesile oynadılar. Bugüne kadar futbol sahasında görmediğimiz bir sertliğe ve bir taraf için acınacak bir şekilde cereyan eden bu oyun futbol meraklılarını bile âsabileştirdi. Fakat nedense sarı lâcivertliler kazanacaklarından emin oldukları için olacak ve sportmence hareketle mukabele etmediler. Dün de kaydettiğimiz gibi mukabele etselerdi bu maç değil, facia olurdu.

Beşiktaşlılara bu şekilde oyun oynamak cesaretini veren Galatasaray maçında hakemin sertliğe müsamaha eden idaresi olmuştur.

Şunu ilâve edelim ki, oyunlar bu şekilde devam eder ve hakemlerimiz de bu şekilde oyuna müsaade ederse sahada bir hasta nakliye otomobili bulundurmak lâzım gelecek ve her maçta birkaç ayak kırılma hâdisesi, faciası karşısında kalacağız.

Başantrenör maçta idi. Bütün hâdiseleri gördü. Kasdî hareketlere şahid oldu. Bünyeler meydanda.. yetişecek hakemleri hayatını futbole vakfederek ona göre tanzim etmiş sağlam bünyeli profesiyonellere göre değil, futbolcülerimizdeki bünyeyi ve spor terbiyesini göz önünde tutarak yetiştirsin.

* * *

Misafir umduğunu değil...

Yazan: Necdet Rüştü

— 1 —

Bostancı.. mevsim yaz.. durgun hava,su.
Tenhaydı bu köyün kır gazinosu:
Garsonlar bekliyor, masalar boştu!..
İlkönce gedikli müşteri koştu:
«Dinç paşa» gelirdi beş yazdanberi
Burada arardı her günkü yeri!..
Az sonra konulmak üzere küfeye,
Rakıyı emretti gene büfeye!..
Şişesi açıldı, mezesi geldi;
Burada demlenmek ömre bedeldi!..
Kadehi gövdeye henüz atmadan,
Çerezden, turşudan daha tatmadan,
Bahçeye bir başka müşteri girdi,
Atlete benziyen bir genç belirdi!..
Bitişik masaya kuruldu o da,
Garsona söyledi bir viski - soda!..
Bir ahbab arardı zaten «Dinç paşa»
İçerken muhtaçtı bir arkadaşa!..
Teklifsiz seslendi:
— «Evlâd; merhaba..
«Yaz günü yalnızsın köyde galiba?..
«Hiç sevmem, avutmaz viski tasayı,
«Rakı iç.. teşrif et bizim masayı!..»
İkisi geçtiler karşı karşıya,
Masanın üzeri döndü çarşıya:
Bardaklar, tabaklar, meze, yemişler..
İşledi çatallar, öğüttü dişler,
Kadehler üstüste doldu, boşaldı,
İki dost bir tatlı sohbete daldı!..
İlkönce «Dinç paşa» açmıştı sözü:
— «Azizim!.. Bir gencin dalarsa gözü
«Bu hali görenler: Sevdalı.. derler!..
«Kederi alt eder er oğlu erler,
«Düşünme.. bir kadeh daha yuvarla,
«Elhazer.. uğraşma hobba kızlarla!..»
Genç adam derdliydi:
— «Bu elde değil..
«Gözlerim bir sürü güzelde değil,
«Hercai olmadım.. bir sevgilim var,
«Bir gönül oynaşım, bir emelim var!.»
«Dinç paşa» deşince gene yarayı,
Öbürü anlattı şu macerayı:
—«Maçkada görmüştüm bir kadın bu yıl,
«Bir kadın.. dize gel, ona secde kıl:
«Lâciverd, tahrirli gözleri vardı,
«Anladım karşımda bir peri vardı!..
«Şaşırdım o güzel vücude hele:
«O geniş kalçaya, o ince bele!..»
Duyunca hovarda paşa bu sözü,
Bir kadeh çakmıştı, parlamış gözü,
Âşık da şöylece devam etmişti:
— «İradem elimden artık gitmişti,
«Yüreğim çarparak ona sokuldum,
«Müşkülât çekmedim, çok uysal buldum:
«O günkü sevinci hiç unutamam,
«Boğazda gezmiştik üç saat tamam!..
«Benimle binmişti otomobile;
«Buseme etmedi itiraz bile!..
«O güzel göğsüne şinmişti başım,
«Ne cana yakındı güzel oynaşım!..
«Akşamdı.. kolumdan hemen sıyrıldı,
«Yarın da gelirim.. diye ayrıldı!..
«Sözünde durmuştu: Buluştuk gene,
«Bütün gün kırlarda konuştuk gene!.
«Dedim ki:
— Aşkınla sanki deliyim,
«Seninle mutlaka evlenmeliyim!..»
«Bu doğru teklife ses çıkarmadı,
«Bilmem ki sükûttan neydi maksadı?.
«Düşündüm: Paramı belki az buldu?!.
«Anlattım:
— Talihim bana yâr oldu,
«Üç dükkân, üç evim, biraz param var!..»
«Ne garib, vermedi kız gene karar,
«Evlenmek bahsini hatta kapattı!..»
«Dinç paşa» bir dolu kadeh parlattı,
Bağırdı:
— «Lâyıktır bu kız dayağa,
«Tepilmez gelmişken kısmet ayağa!..
«Babası olsaydım kaltağın eğer;
«Tekmeyi indirir, saçından çeker,
«Nikâhı kıyınca, verirdim sana!..
«Paralı bir damad... Ne mutlu cana!..
«Söyle be evlâdım; sonra ne oldu?..
Genç adam anlattı:
—« Tam üç ay doldu;
«Tam üç ay bu acı hasreti çektim,
«Yanmaktan mum gibi eriyecektim!..
«Evini öğrendim bereket versin..
«Dinç paşa» atıldı:
— «Evlâd; ne dersin:
«Gideyim, bu kızı isteyim sana?..
«Dünyada muhtaçtır insan insana!..
«Evleri nerede?.. Bu kız kimlerden?.»
Genç dedi:
— «Ben sordum bir iki yerden,
«Onlar otururmuş burada yaz, kış;
«Dinç paşa.. denilen babası varmış!.»

* * *

Bu sözü duyunca gençten «Din paşa»
— «Bizim kız!..»
diyerek, düştü telâşa!..
Bağırdı:
— «Eve gel benimle.. yürü..
«O benim kızımdır.. verdim götürü!.»

— 2 —

«Dinç paşa» memnundu bu işe gayet:
Bir koca bulmuştu kızı nihayet!..
Genç adam mesuddu: Çünkü tam üç ay
Ayrılık çekmişti; değildi kolay;
Önceden bulsaydı paşayı keşke...

* * *

Damadla kaynata vardılar köşke,
— «Sen biraz odada otur!..» diyerek,
«Dinç paşa» fırladı.. genç titriyerek
Misafir alınan salonda kaldı,
Ah, gençlik.. bir tatlı hulyaya daldı!..
O zaman kız girdi odaya birden,
Yalvardı:
— «Paşanın karısıyım ben;
«Duyarsa yaşatmaz bir lâhza bile,
«Eğer merd adamsan vermezsin ele!.»
«Dinç paşa» içeri girdi o zaman,
Yanında kız vardı.. o neydi aman?..
Dedi:
— «İlk karımdan doğan kızımdır,
«Gönlümün ufkunda tek yıldızımdır!»
Şaşkın genç yürüdü, önünde durdu:
Hem paytak, hem şaşı, hem de kanburdu!..
Dedi: «Cehenneme direk olası!..
Onunla evlendi merdlik belâsı!..

Urfa belediyesi çalışıyor

Urfa (Akşam) — Belediye reisi Ömer çok iyi ve devamlı surette çalışmaktadır. 933 de riyasete gelen bay Ömerin üç sene içinde vücude getirdiği yenilik ve müesseseleri görünce insanın bir takdir ve tebrik hissi duymamasına imkân yoktur.

Belediye et ve sebze hali yaptırmış, Pek mükemmel bir otel, park ve sinema inşa etmiş, Türkiyemizin en güzel mesire yerlerinden olan Aynizelihayı Cumhuriyet parkı adile yeni baştan ıslah ve tanzim eylemiş, on binlerce metre murabbaı parke kaldırım döşemiş, asfalt bir bulvar yapmış, caddeleri açmış, pis su mecralarını kapamıştır.

Yukarıdaki resimler bulvarla Cumhuriyet parkından birer kısmı gösteriyo

17 senede, âşıkından 1,700,000 dolar sızdıran bir kadın

Foyası meydana çıkınca alacaklılarını dava etti onlardan aldığı tazminat ile bir çiçekçi dükkânı açtı

Mis Betti lüks otomobilinin yanında, Mis Betti artist iken, 35 bin liralık gelinlik elbisesile

İngilizlerin meşhur bir masalları vardır: Buna Sindrella masalı derler. Sindrella genç öksüz bir kızcağızdır. Üvey kardeşlerinin yanında yaşamakta, fakat onlardan pek fena muamele görmektedir. O, âdeta bir hizmetçidir.

Bir gece gene kız kardeşleri süsleniyorlar püsleniyorlar, onu evde bırakıp bir prensin balosuna gidiyorlar. Sindrella boynunu bükerek bir köşeye çekiliyor ve gözlerinde de yaşlarla uykuya dalıyor.

MUHTEŞEM BİR BALO

Balo prens tarafından açılmak üzere.. bütün davetliler gelmişlerdi. Birdenbire dışarda bir borazan sesi işitiliyor. Nal sesleri kulakları dolduruyor. Herkes pencereye koşuyor. Yüz elli at tarafından çekilen muazzam bir altın işlemeli arabanın içinden maviler giyinmiş ayın on dördü gibi güzel bir kız iniyor. Odasından kızı gören prens derhal kapıya koşuyor, yerlere kadar eğilerek eteğini öpüyor.

Prensle dansa heveslenen birçok kızlar vardı. Bu kızın gelmesile bütün ümidleri boşa çıkmıştır. Çünkü prens bu kıza âşık olmuştur.

Hakikaten prens o gece bu kızdan ayrılmdı. Ona etmediği iltifat kalmadığı gibi karısı olmasını da rica etti. Hem de herkesin içinde... Prensin bu ricasını işiden oradaki bütün kızlar kıskançlıktan kendilerini yediler. Sindrellanın kardeşleri nasıl hınç alacaklarını bilemiyorlardı. Acaba bu kimdi? Prensin âşık olduğu bu kız kimdi?.

Sabaha karşı güzel kız gene geldiği tantana ile yüz elli at tarafından çekilen altın işlemeli arabasına bindi ve kim olduğunu söylemeden çıkıp gitti.

Birdenbire Sindrella kendini yolun ortasında buldu. O muazzam araba büyük bir kabak olmuş, yüz elli at da, hepsi fareye dönerek, kaçışmışlardı. Hele o güzel cici elbiselerinden eser kalmamıştı. Boynundaki muhteşem gerdanlık da yerini mavi bir boncuğa terketmişti...

17 SENE SÜREN TANTANA

İşte son günler zarfında bütün Amerikan efkârı umumiyesi «hakikî bir Sindrella» vakası ile meşgul olmaktadır. Yalnız bu Mis Beti ismindeki Sindrellanın tantanası bir gece değil 17 sene sürmüştür.

Mis Beti bu 17 sene zarfında hakikî bir prenses gibi yaşamıştır. Çifte çifte otomobilleri, hizmetçileri, yüzlerce kat elbisesi varmış. Âdeta milyonlarca dolar serveti varmış gibi hareket etmiş ve herkesi buna inandırmıştır. Fakat gittikçe borçlular çoğalmağa ve borcunu vermediği için sıkıştırmağa başladılar. 50,000 dolar alacağı olan bir kuyunmcu nihayet mahkemeye müracaat etti. Yapılan tahkikatta Mis Betinin değil milyonları, beş parası olmadığı meydana çıktı. Mis Beti Sindrella gibi gene eski haline döndü. Fakat Beti bu müddet zarfında bu kadar parayı nereden temin etmişti?.

Bir gün Beti bir arkadaşına:

— Ben dostlarım sayesinde değil düşmanlarım sayesinde milyoner oldum, demiştir.

17 SENE EVVEL

Bundan 17 sene evvel Mis Beti genç ve gayet güzel bir kızdı. Amerikanın cenup eyaletlerinde doğmuş büyümüştü. Fakat oradaki hayatı çok can sıkıcı bulduğu için kendi aklında bir gençle anlaşmış ve onunla kaçıp Nev-Yorka gelmişti. Kanında sergüzeşt ateşi yanıyordu. Güzelliği sayesinde çok geçmeden Nev-Yorkta bir aktörle tanıştı. Diğer genci bırakrak aktörle yaşamağa başladı. Aktör ona sahnede bir rol temin edeceğini vadetmişti.

Hakikaten bu vadini yerine getirdi. Mis Beti Brodvey sahnesinde çabuk nam kazandı. Güzelliğine herkes hayrndı. Gel zaman git zaman Beti yeni birçok dostlar peyda etti. Bunların arasında meşhur zengin sahne vazii mister Bamberger genç aktrise delicesine tutuldu. Beti artık pişmiş bir «dünya kadını» olmuştu. Banbergerden evlenme vadini kopardı. Fakat her nedense Bamberger ve Betinin izdivacı bir türlü tahakkuk etmedi.

SENEDE 100 BİN DOLAR

Maamafih Beti bu meseleyi olduğu gibi bırakmadı. Bambergerden bir vaid aldı. Bamberger hayatının sonuna kadar Betiye âdeta karısı imiş gibi bakacak, onun maişetini temin edecekti.

İşte bu 17 senedenberi Betiye avuçla harcadığı parayı veren Bambergerdi. Beti vadını yerine getirmeyen âşığından senede 100,000 dolar alıyormuş yani 7 senedenberi Bamberger Betiye bir milyon yedi yüz bin dolar vermiş bulunuyor. Hiç bir erkek karısına sarfetmediği bir yekûn. Bamberger artık Betiye para vermiyeceğini söyleyince Betinin derhal etekleri tutuşmuş, koşa koşa mahkemeye müracaat etmiştir.

— Bamberger bana evlenme vadetmişti. Fakat benimle evlenmeyince bu vadını ifa etmemesine mukabil bana bütün hayatım müddetince bugünkü seviyeme göre ve onun servetinin müsaade ettiği nisbette âdeta karısı imişim gibi bakmayı vadetmişti. 1933 senesine kadar Bamberger bu vadını yerine getirdi. Halbuki o tarihten sonra para vermekten içtinap etti. Beni 1,000,000 dolar ziyana soktu.

Mister Bambergerin avukatı mahkemede şu cevabı verdi:

— Mis Beti mister Bambergerin vadını isbat edecek yazılı bir vesika göstermemiştir. Mis Betinin 1916 da yapılan bir vaid için şimdiye kadar bir milyon yedi yüz bin dolar aldığı halde elân para çekmek istemesi mânasızdır. Bilhassa Mis Betinin evli olduğu ve hali hazırda kocasından bir boşanma davası açtığı nazarı itibare alınırsa bu hususta davacının hiç bir hakkı olmadığı meydana çıkar.

Mis Beti mahkemeden süt dökmüş gibi önüne baka baka çıktı. Bu arada borçluları da meseleden haberdar olmuşlar, kimisi otomobilini, kimisi elmaslarını, kimisi eşyaları haczetmeye gelmişlerdi.

ALACAKLI ALEYHİNE DAVA

Fakat Beti artık mahkemeye müracaata alıştığındn hepsini dava ediyordu. Maalesef beş para alamıyordu. Bu davalarından biri de elektrik ve gazını kesmiş kumpanya aleyhinde idi. Beti kumpanyadan 10,000 lira zarar ve ziyan istiyordu. Çünkü elektriği kesmişler onu karanlıkta bıraktıkları gibi Nev-Yorkta herkes bu 17 senelik mâni olarak ona 28 basamak merdiven çıkartmışlardı.

Mahkemede kumpanyanın avukatı Mis Beti şişmanlığında bir kadının merdiven yürümesi sıhhatine iyi olduğunu ileri sürdü.

Mis Beti:

— İyi amma, dedi. Kalbime dokunuyor.

Bu suretle 10,000 doları alan Mis Beti büyük bir çiçekçi dükkânı açarak hayatını o suretle temine başladı. Şimdi Nev-Çorkta herkes bu 17 senelik Sindrellayı görmek için ondan çiçek alıyor.

Belgradda çıkan Vreme gazetesinin başmuharriri M. Svetovskinin Izmir mıntakasında bir tetkik seyahati yaptığını ve gördüklerinden çok memnun kaldığını yazmıştık. Yukarıdaki resimde Yugoslavyalı meslektaşımız İzmirli gazeteciler ve İzmir muharibirimiz arasında görünmektedir. × işaretli M. Svetovskidir.

Halkevi lisan kurslarına rağbet çok

Gazlantep (Hususî) — Halkevimizin ecnebi dil kursıarına ragbet her yıldan fazladır. Müdavimler meyanında memleketin güzide ailelerine mensup bir çok bayan da vardır. Fransızca, almanca ve ingilizce kurslarına müdavim sayısı iki yüzü bulmuştur.

Yukarıdaki resimde fransızca kursu müdavimlerinden bazılarını profesörlerle bir arada görüyoruz.

Bergama (Akşam) — Cumhuriyetin 13 üncü yıl dönümü Bergamada fevkalâde parlak tezahüratla tesid edilmiştir. Cumhuriyet meydanında toplanılmış, Halkevi bandosunun çaldığı istiklâl marşından sonra cumhuriyet rejiminin memlekette yaptığı büyük işler hakkında nutuklar irad edilmiştir. Yukarıdaki resimlerde cumhuriyet bayramı merasiminde Halkevi bandosu görünüyor.

Beyoğlunda Bayram sokağı arkasında Sakız sokağında oturanlar tarafından dün gazetemize Yukarıdaki resim gönderilmiştir. Resmin altında: «Sokağımız umumî helâ halini aldı, fena kokuyor. Belediye bir çare bulmalıdır» deniyor. Belediye hakikaten bu pisliğin önünü almalıdır.

Her akşam bir hikâye

Her zaman geç kalıyor

Yeni evliler belediye dairesinden çıktıktan sonra, otomobile binerek uzaklaştılar. Nejad durdu, otomobil köşeden kayboluncıya kadar arkalarından baktı.

İçinde bir hüzün duyuyordu. Kendi kendisinden memnun değildi. Nazlı o kadar güzeldi, gözlerinde öyle bir güneş aydınlığı vardı, endamı o kadar ahenkli idi ki onun Müfid ile beraber uçup gittiğini görmek Nejada pek tabiî görünmüştü. Çünkü Müfid de pek yakışıklı, sporcu bir gençti.

Müfid ne talihli, diyordu. Nazlı artık onun oldu. Fakat ben biraz cesur ve müteşebbis olsaydım belki de Nazlı benim olacaktı! Neden ben içimdeki bu mahcubiyeti, bu ürkekliği üzerimden atamıyorum? Gülünç olmak korkusu olmasaydı Nazlı ile bugün ben evlenecektim!..

Beyoğlu caddesinden yavaş yavaş yürümeğe başladı. Şimdi eski bir sahne hayalinde bütün teferruatile canlanıyordu. Müdüre bir kâğıd götürmek üzere yukarı kata çıkmıştı. Dar ve karanlık bir koridordan geçmek lâzımdı. Köşeyi dönerken birdenbire Nazlı ile karşılaşmış ve çarpışmıştı. Bu o kadar şiddetli olmuştu ki Nazlı düşmemek için kendisinin boynuna sarılmağa mecbur olmuştu. Yoksa bunu mahsus şeytanlığından mı yapmıştı? Sonra, başını kaldırarak kendisinin yüzüne bakmış ve bir şeyler mırıldanmıştı... Ne demişti? Nejad bunları hatırlıyamıyordu. Fakat Nazlının dudaklarında garib bir tebessüm, gözlerinde şeytani bir parıltı vardı. Nejad iş işten geçtikten sonra, belki bu gözlerin parıltısında bir vaid vardı diye düşünmüştü. Halbuki o akşam Müfid Nazlıyı sinemaya davet etmiş, Nazlı da kabul etmişti.

Nejad düşünüyordu: İşte o dakika biraz cesur olsaydım, o kadar hoşuma giden Nazlıyı öpebilirdim. Onu sinemaya davet edebilirdim. Onunla ben evlenirdim. Neden kendisini göğsüme bastırmadım? Nazlı korkudan, belki de arzudan nasıl titriyordu o dakika! Halbuki ben kollarımı açtım ve alık gibi onu bıraktım.

Nazlının hafif kahkahasını şimdi kulaklarında duydu. Bunun mânasını ancak şimdi anlıyabiliyordu. Bu bir istihza ve teşvik gülüşü idi.

Nejad bu hayalleri zihninde yaşattıkça üzüntüsü, mahzunluğu bir kat daha arttı. Nazlının hayali onu pek muazzeb ediyordu.

Halbuki, diyordu, Nazlıyı sevmiyorum ben. Yoksa Müfidi fena halde kıskanır, çıldırırdım. Nazlıyı sevebilirdim, işte bu fırsatı kaçırdım!

Nejad yavaş yavaş yürüdükçe, gözleri açık bir rüya görmeğe başladı. Evet, şimdi onun yanında bir kadın vardı. Kendisi de çekingen ve mahcub değildi artık. Şimdi bir evde, bir apartımanda, yarı karanlık bir odada bulunuyorlardı. Yanındaki kadın kendisini seviyordu. Kendisini görünce kollarını açarak koşuyor ve bir alev gibi sarılıyordu.

Nejad, birdenbire, Taksimde yeni yapılan apartımanlardan birinin önünde durmuş olduğunu gördü. Kapıda bir ilân vardı. Altıncı katta iki odalı bir apartımanın kiralık olduğu yazılıyordu. Hayalindeki kadının kolları Nejadın hâlâ boynundan çekilmemişti. Kendi kendisine: İşte bizim aşk yuvamız burası olacak, dedi.

Nejad pansiyon odalarında yaşamaktan bıkmıştı. O da şimdi kendi başına bir ev sahibi olmak, bir aile kurmak istiyordu. Kiralık apartımanı gezmek için asansörle çıkarken içinden: Yaptığım çocukluk! diye gülüyordu.

Kapının üstüne pünezlerle bir kart vizit mıhlanmıştı. Nejad bunu okudu: Bir Rus kadının ismi. Hayretle zile bastı. Kumral saçlı bir kız kapıyı açtı. Gözleri fazla aydınlıktan rahatsız olmuş gibi kırpışıyordu.

Nejad apartımanı gezmek ve görmek için geldiğini söyleyince, Rus kızı öne düştü, Burası antre, dedi. Bir kapı açtı, burası mutfak ve banyo. Bir kapı daha açtı: Burası hem yatak odası hem salon, hem yemek odası!

Genç kız güzeldi ve türkçeyi pek tatlı söylüyordu. Nejad:

— Ne güzel türkçe söylüyorsunuz, dedi.

— Burada büyümüş sayılırım.

— Bu ay sonunda apartımandan çıkıyorsunuz, değil mi?

— Evet.

Nejad, bir şey söylemeden genç Rus kızına bakıyordu. Artık macera nihayete ermişti. Çekilip gitmekten başka bir şey kalmamıştı.

— Affedersiniz sizi rahatsız ettim.

Biribirlerinin ellerini sıkarken, Nejad mırıldandı:

— Yazık!

Genç kız hayretle sordu:

— Neye yazık?

— Ben sizi ihtilâlci beyaz Ruslardan zannetmiştim. Size bir roman uydurmuştum. Bir çok sergüzeştler ve kahramanlıklar!

Genç kız müstehzî bir kahkaha salıverdi. Odanın içindeki biricik koltuğun koluna oturdu.

— Gülünç bir şey mi söyledim, matmazel?

— Gülünç değil, fakat hakikat ne kadar başka türlü! Ben bir lokantada çalışıyordum. Şimdi işsiz kaldım. Onun için buradan çıkıyorum. Teyzemin yanına gideceğim.

Nejad genç kızın güzel gözlerinde bir yardım ister gibi bir pırıltı hissetti. Bu güzel kadın vücudü karşısında içinde bir ürperme ve titreşme canlanmıştı.

— Müsaade ederseniz, dedi... Benim bir çok tanıdıklarım var, size belki bir iş bulabilirim.

Genç kızın cazib dudakları bir memnuniyet tebessümile açıldı:

— Gerçek mi? Bana bu iyiliği edecek misiniz? Beni hiç bilmediğiniz halde...

— Bu daha iyi değil mi? Beni hiç hayal sukutuna uğratmamışsınız demektir.

Genç kız yerinden fırladı. Teşekkür makamında Nejadın iki elini tutarak çocuk gibi sallıyordu.

Nejad bir sevki tabiî ile bir elini çekti, genç kızın saçlarını okşamağa başladı. Rus kızı:

— İş bulursam buradan çıkmam! diyordu.

Birdenbire Nejadın beyninde cüretkârane bir fikir parladı. Eli genç kızın elini yakaladı, onu yavaş yavaş kendine doğru çekmeğe başladı. Nejad genç kızın ağzında bir tereddüt titremesi görür gibi oldu. Reddedilmekten, belki de bir şamar yemekten korktu. Bütün vücudünde bir ürkeklik, bir çekinme hissi peyda oldu. Genç kızın elini bıraktı ve gözü o sırada masanın üzerinde duran bir genç erkek resmine ilişti. Böyle güzel bir genç kızın bu apartımanda yalnız yaşamasına imkân var mıydı? Biran içinde Nejadın zihninde Rus kızına ait koca bir roman vücude geldi.

Rus kızı Nejadın resmi gördüğünü anlamış ve yüzüne bir endişe ifadesi gelmişti. Nejadın ellerini tekrar tuttu, sıktı, gözlerinin içine bir yalvarma ifadesile bakarak sordu:

— Bana yardım edeceksiniz, değil mi?

— Evet.

* * *

Nejad vaadini tuttu. Fakat hâlâ, kiralık bir pansiyon odasında yalnız yaşıyor. Hayalinde beklediği kadına acaba ne zaman kavuşacak?

Hikâyeci

Radyo

25 Teşrinisani 936 Çarşamba

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25-14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30 Şan, Gavin kardeşler tarafından, 20 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Orkestra, 1- Kzeuzer: (Uvertüre), 2- Saint-Saens: (Gümüş zil) süvitinden, 1) Romans, 2) Venedik valsi, 3- Kienzl: (Protestan) operasından bir parça, 4- Nesvadba- (Loreley-Paraphrase) 5- Bocoherini: (Mönüet), 6- Kalman: (Paskalya perisi) operetinden parçalar, 22 Plâkla sololar, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 23 Son.

26 Teşrinisani 936 Perşembe

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,5 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

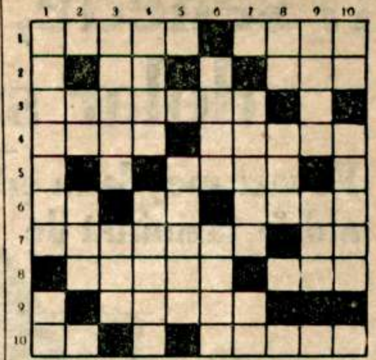
Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Monoloğ, Hazım tarafından, 20 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Orkestra, 1- Offenbanh: (Orphe cehennemde), 2- Rahmaninoff: (Seranat), 3- A, d, Ambrosio: (Napoli serenadı), 4- Goldmark: (Sabah melikesi), operasından parçalar, 5- Kallinikoff: (Şanson tirist), 6- Spendiaroff: (Ninni), 7- Sullivan: (Der Mikado) operetinden parçalar, 22 Plâkla sololar, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 23 Son.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Maçka, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Kurtuluş caddesinde A. Galapulo, Beyoğlu: Galatasaray: Posta sokağında Garih, Galata: Topçular caddesinde Hidayet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğüdlüçeşmede Hulûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıd: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Ridvan, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Topkapıda Nâzım.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

1 — Topal (5) Karışık değil (4)
2 — Sıcak (2) Tavlayı oynatan (3)
3 — Sarık saran (7)
4 — Az sıcak (4) Hayvanların şahı (5)
5 — Boynun arkası (4)
6 — Sıcak (2) K N aynen (2) Ziya (4)
7 — Hacivadın arkadaşı (7) Nota (2)
8 — Terceme değil (5) Tüy (3)
9 — Aksisada (5)
10 — Eser (2) En fazla (5)

Yukardan aşağı:

1 — Hapşırma (7) Nota (2)
2 — Almaktan emir (2) Satmaktan emir (3)
3 — Sopa (5) Ay (3)
4 — Sallandırılmış (4) Bir maden (5)
5 — Geniş (5)
6 — Meydan (4) Hiddet (4)
7 — Tenha (5) Hububat tozu (2)
8 — Çok değil (2) Kokmuş ceset (3)
9 — Vezinden çıkarılan (4) Sıcaklık (3)
10 — Erkek (2) Başka yere götürmek (5)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Ahmak, Sis 2 - Çabalamak 3 - Un, İpek 4 - Kasden, Ne 5 - Si, İkiz 6 - Ada, Katon 7 - Çağlıyan 8 - Itr, Sabun 9 - Ilık, Kin 10 - Ak, Me.

Yukardan aşağı: 1 - Açıksaçık 2 - Ba - aidat 3 - Alim, Ağrı 4 - Manda, La 5 - Al, Kısık 6 - Ka, Ayak 7 - İn, İtab 8 - Sap, Konuk 9 - İken, İn, Nim 10 - Kez Ne.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 26

— Evet.. mücahidlerin en tanınmışları, en cesurları oraya sığınmışlardır. Çünkü Afyon çarşısı sabaha kadar açıktır ve güneş doğuncaya kadar müşteri kabul eder.

— Ya güneş doğduktan sonra?...

— Dükkânların kapıları kapanır ve sahipleri uykuya yatarlar.

— Desene ki afyoncular geceyi gündüz, gündüzü de gece yapmışlar!...

— Öyle. Fakat, unutmadan söyliyeyim ki, burası bir gece sultanın muhafızları tarafından basılacakmış. Böyle bir baskın gecesi orada bulunursanız, yandınız, mahvoldunuz demektir!.

— Neden? Bana ne yapabilirler?

— Ne mi yapabilirler? Sultanın muhafızları çok gaddar ve insafsız adamlardır. Böyle bir baskında önüne geleni kılıçtan geçirmeden dönmezler.. siz de bu arada mücahidlerle beraber kurban gidersiniz! Sizi de onlardan sanırlar.

— Bu çarşıdan sen bana şimdiye kadar neden bahsetmemiştin?.

— Sırası gelmemişti.. şimdi siz açtınız da hatırladım.

Yahya Nasib bu konuşmadan çok memnun olmuştu. Boş atıp dolu vurmak bu kadar olurdu. İspanyol papazı nihayet ihtilâlcilerin sığındıkları yeri de bu suretle keşfetmişti.

— Ne olursa olsun, bu esrarengiz çarşıya gideceğim. Diyordu. Buna karar verdi.. uyudu.

* * *

CASUS PAPAZ GARNATANIN AFYON ÇARŞISINDA..

Yahya Nasip ertesi gece Afyon çarşısına gitti. Burası esrarengiz bir yerdi.. iki sıralı dükkânlrın kapılarında perdeler sallanıyor.. her perdenin önünde bir çırak nöbet bekliyordu. Dükkânların bazısı iki katlı ve büyüktü.. bu dükkânlara afyon çeken müşteriler gelir, küçük sedirlere uzanırdı. Dükkân sahipleri bizzat kendileri hizmet ederler.. müşteriye -sedire uzanır uzanmaz- birer afyon çubuğu getirirlerdi. Sedirlerde bazan ikişer, üçer saat yatıp keyif çattıktan sonra gidenler, bazan da sabaha kadar çekip sızanlar bulunurdu.

Yahya Nasib Afyon çarşısına girdiği zaman hayretle iki tarafına bakındı.. uzun bir yolun iki yanı baştan başa afyon dükkânlarile doluydu. Çarşıya her giren adam derhal bir dükkânın perdesini açıp içeriye dalıyordu.

Yahya Nasib çarşının bir başından öteki ucuna kadar yürüdü. Hocanın endişesi şu idi:

— Acaba buraya benim gibi başı sarıklı ulemadn kimseler de gelmiyor mu?.»

Hoca bu endişe ile yürürken, bereket versin ki, gözü kendi gibi büyük sarıklı ve cübbeli bir hocaya ilişmişti' Çarşının öteki başından dönerken, büyük kapılı bir dükkânın perdesini açtı.. içeriye daldı.

O ne?! Kapıda duran çocuk hocanın arkasından geliyordu.

Ve mânalı bir tavırla hocanın yüzüne bakarak sordu:

— Üst kata mı çıkacaksınız?.

— Evet.. niçin sordun?.

— Buraya ilk defa geldiğinizi görüyorum da. Üst kata çıkarsanız rahat edersiniz diyecektim!.

Kapı nöbetçisi bu sözleri söyledikten ve hocaya üst kata çıkan yolu gösterdikten sonra tekrar döndü.. sokak kapısının önündeki perdeyi indirdi.

Yanındaki dükkânın kapısında duran delikanlı da hocanın yabancı olduğunu anlamıştı.. dükkânın kapısına yaklaştı:

— İyi bir kaz düştü bu gece size.. istediğiniz gibi yolarsınız!..

— Bana ne bundan! Ben ustamla ortak değilim ki...

— Haydi, haltetme.. bal tutan, parmak yalar. Bize de böyle kazlar düştüğü zaman, hepimiz seviniriz. Bana da birkaç tüy isabet eder.

Çocuklar kapıda konuşurken, Hoca Yahya Nasib dükkânın üst katına çıkmıştı.

Burada iki geniş oda vardı. Odaların içinde sekizer, onar sedirden aşağı olmamak üzere birçokları, başları omuzlarına sarkmış müşterilerle dolu bulunuyordu. Odanın birinde iki boş sedir vardı. Dükkân sahibi hocayı karşıldı.. ilk önce dikkatle gözlerinin içine baktı.. sonra birden boş sedirlerden birini gösterdi:

— Buyurunuz..

Yer sahibi başka bir şey söylemedi.

Belliydi ki, hocanın bir yabancı olduğunu çarçabuk anlamıştı.

Hoca gösterilen sedire uzandı.. yer sahibi hafif bir tebessümden sonra dönüp gitti.

Yahya Nasib engizisyon mahkemelerinin ölüm çarklarında binlerce adam öldürmüş, cesur, ölümden yılmaz bir adamdı. Sedirin arkasına başını dayadı. .etrafındaki müşterilere şöyle bir göz gezdirdi.. hepsinin bellerinde hançer veya bıçağı vardı.. hemen fırlayıp hocanın üstüne saldıracaklarmış gibi, insana, gûya yalandan sızmışlar hissini veriyordu.

Odanın iiçnde afyon çekmeden de sarhoş olmak mümkündü. Hele afyona alışmamış insanlar için, bu hava içinde sersemlemeden yatmak kabil değildi.

Biraz sonra, dükkân sahibi, elinde tuttuğu bir afyon çubuğile odanın kapısında göründü..

Yahya Nasip o gece bu afyon içenler arasında mühim şahsiyetlerle karşılaşacağını ummuyordu.

Dükkân sahibi afyon çubuğunu uzattı:

— İlk defa mı afyon çekeceksiniz, hazret?.

— Evet.. nerden anladın?.

— Sizi burada ilk defa görüyorum da.

— Ne zamandanberi bu işle meşgulsun?.

— Yirmi beş yıldanberi. Malûmya bu kadar uzun zaman içinde Garnatada kimlerin afyon çektiğini biliriz.

— Hakkın var. Bunu öğrenmeğe yirmi beş yıl çok bile. Ben de yeisle buraya geldim. Başımı döndürüp kendimden geçmek istiyorum biraz.

(Arkası var)

Fransız hükûmeti iki teklifte bulundu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

FRANSANIN NOTASI

Fransız hükûmeti 1921 itilâfnamesi çerçevesi dahilinde müzakerelere amadedir.. 1921 itilâfnamesi bilhassa Surye ile Türkiye arasında bir hudud anlaşması mahiyetini arzetmektedir. Bu münasebetle itilâfname gümrük, affı umumî gibi meselelerle beraber İskenderundaki Türk ahalisine tanılacak haklara ve burada tesis edilecek hususî idareye dair hükümleri tanımaktadır.

İtilâfname ahkâmına Frnsa, İskenderun sancağına Surye devleti çerçevesi içinde bir hususî idare bahşetmek suretiie tatbik edegelmiştir. Fransa 1921 tarihli Ankara itilâfnmesini 25 nisan 1920 tarihinde kendisine Surye için verilen mandaya istinaden yapmıştır. 1922 tarihli manda ahidnamesi Surye ve Lübnan namile andığı iki devlete karşı Fransanın bunları istiklâle doğru götürmek ve bu memleketlerin herhangi bir tecezziden vikayesi vesaire gibi vecibelerini tesbit etmiştir. İşte Fransız hükûmetinin Ankara itilâfının İskenderun sancağına mütedair hükümlerini tatbik için aldığı tedbirler bu manda ahidnamesi esası dahilindedir. Pariste parafe edilen muahede projesi müstakilen müstakbel Surye ile Fransanın münasebatını tanzim gayesile ihzar edilmiştir.

Suryenin istiklâli katiyet kesbedinceye kadar manda ahidnamesi hükümleri caridir. Mandater sıfatile şimdiye kadar aldığı taahhüdleri Suryeye devrederken Fransız hükûmeti gerek Surye ile yaptıgı bir anlaşma ve gerek bu münasebetle herhangi bir başka devletle yapacağı müzakereler esnasında manda ahidnamesi ahkâmından dışarı çıkmaz. Bu itibarla Suryenin istikbali mevzuu bahis olduğu şu sırada Fransa hükûmeti Surye namına aldığı 1921 deki taahhüdlerinin fevkinde taahhüdler alamaz. Suriye eczasından olan Sancakla ayrı bir ittifak muahedesi akdetmek fiilen ve hukukan ikinci bir devlet tesisi suretile Suryienin tecezzisi demek olur ki, bu da manda ahidnamesine mugayirdir.

1921 itilâfnamesi Sancağa Surye haricinde siyasî bir varlık imkânı derpiş etmemiştir. Sancağa tanılan imtiyazlara dokunulmıyacağı tasrih edildiği takdirde Suryenin istiklâli mucibi endişe bir teşebbüs olamaz. Bu hususta Türkiye ile Fransa hükûmeti müzakereye amadedir. Ve bu müzakerelere Surye murahhaslarını da iştirak ettirebilmek hakkını muhafaza eder.

CEVABÎ NOTAMIZIN ESASLARI

Fransanın bu notasına mukabil 17 İkinci teşrin 1936 tarihinde Paris büyük elçiliği vasıtasile Fransız hükûmetine tevdi edilen cevabî notamızda şu esasları ihtima etmektedir.

Milletler cemiyeti paktını ihtiva eden Versay muahedesinin akdi esnasında Suryedeki vaziyet bir askerî işgalden ibaret idi. Bu tarihte Türkiyenin Suriyedeki hâkimiyeti hukukan mahfuz bulunuyordu. 1920 de Sanremoda Fransız mandasına tevdi edilen Surye sırf coğrafî bir tabirden başka bir şey olmadığından her hangi bir tahdid keyfiyeti Türkiyeden ayrılacak kısımlar henüz hukukan malûm bulunmadığı için mevzuubahs olamaz. Şimdiye kadar Fransa hükûmeti Suriye ile Türkiye arasındaki hudud tahdidine aid hükümlerin meriyete girmesi tarihini Lozan mukavelesinden itibar edegelmiş olmasına rağmen 1921 mukavelesini bu defa bir tahdidi hudud mukavelesi olarak zikretmesi dileklerimizi cerhedemez. 1921 de Surye namını taşıyan siyasî bir birlik mevcud değildi. Türkiye 1921 ihtilâfı ve Lozan ahidnamesi ile çizilen hattın cenubunda kalan araziden bir kısmını şartsız ve diğer bir kısmını bu vesikalardaki şartlar ile terketmiştir. Lozan muahedesinin 16 ncı maddesi Türkiyenin bu arazi üzerindeki hâkimiyeti sırf alâkadar lehine olarak terkettiği tasrih edilmştir.

Buna nazaran Fransanın Suryedeki otoritesine nihayet verildiği takdirde 1921 ve 1923 mukaveleleri ile şarta muallâk olarak terkedilen hâkimiyet ancak İskenderun ve Antakya Türk ahalisine intikal edebilir. 1922 manda ahidnamesinde İskenderun ve Antakya sykût ile geçirilmiştir. Bu sükût ile işbu mıntakaların Suriye ve Lübnan tabirleri haricinde bırakıldığı maksud ise bu 1921 ahidnamesi ahkâmına muvafıktır. Değil ise bu mukaveleye mugayirdir.

Fransız notası bu son noktayı terviç eder görünmektedir. Böyle tefsir ise nakzi ahid mahiyetinde olacağından Türkiye kendisini 1921 ve Lonzan mukavelesi ahkâmına bağlı addetmez.

1921 imza protokolunda Fransız delegelerinin İskenderun ve Antakya mıntakası için Türk bayrağını ihtiva eden bir bayrağın kabulündeki faydayı tasdik etmiş ve bunu temin için hükûmeti nezdinde teşebbüsler yapmağı vadeylemiş olması bunun Lonzanda teyid ve bilâhare Fransa tarafından her iki mukavelenin tasdik edilmiş bulunan bu mıntaklara ait ahkâmı Türkiye - Suriye gümrük ve mümasil itilâfların hükümleri ile mukayese kabul eder bir hususiyet arzettiklerine delildir.

Manda ahidnamesi ve 1920 teşkilât kararnamesi Türkiye hükûmetinin muvafakati alınmaksızın tanzim edilmiş olduğundan Türkiyeye karşı ibraz edilemez, 1921 tarihinde Türkiye, Suriye için Fransaya verilmiş bir mandanın mevcudiyetinden haberdar olmadığı gibi Suriye namında siyasî bir teşekkül de yoktur.

Buna nazaran mevzuu bahsedilen muhtariyet nazarî bir Suriye devleti çerçevesi altında değil, ancak Fransız otoritesi çerçevesi içinde derpiş edilmiş olan Suriye ve buna müşabih diğer teşekküller gibi istiklâle namzed bir muhtariyettir. Her hangi bir devletin diğer bir devlete karşı olan taahhüdlerini o devletin rızasını almadan ahar bir devlete devretmesi mümkün değildir. Bu gibi taahhüdler başkalarına devredilemez.

Bu cevabî notamızın son kısmı aynen şu cümlelerle nihayetlenmektedir:

Süriye, Lübnan memleketlerinin istiklâl ihraz etmeleri Fransa için en medhe şayan hadiselerden biri ve Türkiye için ilânından hiç bir zaman geri kalmadığı prensiplere muvafık hayırlı bir neticedir.

Cumhuriyet hükûmeti Suriyenin müstakil bir devlet sıfatile kendisine tevdi olunan bütün milletlerin saadetini tahakkuk ettireceğini kuvvetli, mesud ve müreffeh bir memleket olarak inkişaf edeceğini ümid eyler. Türkiye hükûmeti iki komşu memleket arasında en samimî münasebetlerin teessüs edeceğinden ve hayatî menfatlerini mütekabilen anlamaları sayesinde Türkiye ile Suriyenin tam bir ahenk dairesinde yaşamaları kabil olacağından emindir.

İskenderun ve Antakya hakkında Türkiye noktai nazarı Türk ve Suriye milletleri arasında hakikî bir dostluğun mevcudiyetine hiç bir suretle mâni olamaz. Bu hal bilâkis bu dostluğun takviyesi için bir unsurdur ve iki memleket arasında sağlam bir sulh ve itilâf rabıtasıdır.

Barış ve beraber çalışma politikasını büyük fedakaârlıklara istinaden tahakkuk ettiren Türkiye bu fedakârlıklara millî hudutlar haricinde kalmış halis Türk unsurunun âkibetine taallûk etse dahi bunlara razı olmuştur. Ve bunları her zaman gizli bir kasd gütmiyerek telâkki eylemiştir.

Şu kadar ki, Türkiye bu büyük fedakârlıklar bahasına bir takım hukuk ve menafi elde etmişse ve bu hukuk menafiin icabatını vikaye kendisi için mevzuu bahis ise onun bunlardan vazgeçmiye mütemayil olmıyacağı ve mahiyetlerinin şu veya bu şekilde değişmesini kabul etmiyeceğini Fransız hükûmeti de teslim eder.

Yukarıda serdedilen mülâhazalardan lâzım gelen neticeyi Fransız hükûmetinin istihraç edeceğini Türkiye kuvvetle ümid eder. Bu netice de İskenderun ve Antakya mıntakalarının Suriye ve Lübnandan daha az müsaid bir muamele görmemeleri lâzımgeldiğidir.

1922 yasası ve 1930 teşkilâtı esasiyesi ilk defa olarak Fransa tarafından Türkiye hükûmetine karşı serdedilmektedir. Bu iki vesika Fransanın Türkiyeye evelce vukubulan taahhüdlerinden açıkça nükûlünü tazammun eder.

Fransa hükûmeti bunları serdeylemekte devam ettikçe ve tavrı hareketini ahdî hükümlere tevfik eylemedikçe Türkiye mevcut mukavelelerin heyeti umumiyesinden kendini beri addetmeğe mecbur olacaktır. Yalnız bu son haldedir ki yeni müzakerata Suriye delegelerinin iştiraki ihtimalini derpiş etmek mümkün olabilir. Çünkü o zaman iki memleketi ayıracak hudut hattını müştereken tesbit etmek lâzım gelecektir.

Suad Davaz imzasını taşıyan bu notamızın son cümlesi budur: Bu acı ihtimalleri bertaraf etmeği ciddcn arzu eyliyen Cumhuriyet hükûmeti, iki tarafça hiç bir kaydi ihtirazî tahtında veya evvelden kararlaştırılan bir fikir olmaksızın meselenin heyeti umumiyesi hakkında müzakerata başlanması istenmektedir.

Belçika başvekili

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

M. VAN ZELAND LONDRAYA GİDİYOR

Brüksel 24 (A.A.) — İngiliz ticaret odasının daveti üzerine başbakan Van Zeland Londraya giderek şimdiki ekonomik meseleler hakkında görüşmeler yapacaktır.

Emniyet Sandığı ilânları

Satılık Köşk ve evler

İhale bedelinin % 50 si ikraza kalbolunabilir

Mevkii	Cinsi	Numarası Eski	Numarası Yeni	Muhammen kıymeti	Evsafı
Kadıköy Zühtüpaşa mahallesinde Bağdat caddesinde	Köşk	18	128	19000	Ahşaptır. 24 oda 3 sofası, banyosu vardır. Terkos suyu elektrik ve hava gazı tesisatı vardır. Ayrıca üstü odalı arabalığı ve ahırları ve cesim bahçesi vardır.
Bakırköyünde Sakızağacında Leon sokağında	Ev	5	9	1000	Kısmen kâgir ve kısmen ahşaptır. 6 oda ve iki sofası ve elektrik tesisatı ve bir miktar bahçesi vardır.
Üsküdar İcadiyede eski Karabet yeni Kurt Çelebi sokağında	Ev	6 Mü.	70,72	1000	Ahşaptır. 11 odası ve büyük bahçesi vardır.
Şehzadebaşında Kalenderhane mahallesinde Kemeraltı caddesinde	Ev	5	37	2000	Kâgirdir. 8 oda 3 sofalıdır. Terkos ve elektrik tesisatı ve bir miktar bahçesi vardır.
Bakırköyünde Zeytinlikte Taşodalar sokağında	Ev	4, 6, 8	4, 6, 8	4700	Kâgirdir. 7 şer odası, elektrik tesisatları ve bir miktar bahçeleri vardır.
Mevlevihane kapısında Mimaracem mahallesinde Mevlevihane caddesinde	Ev	75	109	650	Ahşaptır. 5 odası ve sofası ve elektrik tesisatı vardır. Bahçelidir.
Üsküdarda Hace Hasene Hatun mahallesinde Cami sokağında	Ev	7 Mü.	13/1	600	Ahşaptır. 6 odası ve kuyusu vardır.
Kadıköyünde Tuğlacıbaşi mahallesinde Hamdibey sokağında	Köşk	12 Mü.	13,15	1100	Ahşaptır. 7 odası, mutbahı ve sair müştemilâtı ve sarnıcı vardır. Bahçesi geniştir.
Beylerbeyin Havuzbaşında	Köşk	8	25, 27	3400	Ahşap, Harem ve selâmlıklı büyük bir binadır. Bahçesi geniştir.

Sandık malı yukarıda adresleri yazılı emlâk 27 T. Sani 936 tarihine düşen Cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar Sandık binasında açık arttırma ile satılacaktır. İsteyenlerin biçilen değerin yüzde 10 u nisbetinde pey akçesi yatırmaları gerekttir. (2605)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (51904) lira olan muhtelif cins küçük yol malzemesi 4/1/937 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (3845) lira 20 kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetenin 7/5/936 gün ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (259) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır.. (3029)

★

Muhammen bedeli 36742,50 lira olan Degirmisaz ve Tavşanlı mıntakası ocakları mahsulâtından 8165 ton Linyit kömürü 9/12/936 çarşamba günü saat 15,30 da Pazarlıkla Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2755,69 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmi gazetenin 7/5/936 G. 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 184 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (3138)

Hariciye Vekâletinden:

Hariciye vekâletinde 11 nci dereceden mevcud münhal memuriyetlere talimatnamesine tevfikan müsabaka ile memur alınacaktır.

Müsabaka imtihanı 9 Kânunuevvel 1936 çarşamba günü saat 10 da Hariciye vekâletinde yapılacaktır.

Müsabakaya iştirak için, taliplerin memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı da haiz olmaları lâzımdır:

Hukuk, Mülkiye, Ulumu siyasiye, iktisadiye ve içtimaiye ve fakülte derecesindeki Yüksek Ticaret mektepleri veya Hariciye mesleği ile alâkası bulunan mümasil Yüksek mekteplerden birinden mezun olmak.

Müsabaka imtihanı şöyledir:

1 — Hukuku medeniye, Hukuku düvel, Hukuku hususiye düvel, İktisat, maliye ve tarihi siyasî (1815 den zamanımıza kadar) hakkında tarihi ve şifahî sualler.

2 — Türkçe ve Fransızcadan tahrir ve terceme.

3 — Müsabakada üssü mizanı doldurmak şartiyle en fazla numara alanlar kazanmış olacaktır.

Müsavat halinde Fransızcadan maada bir ecnebî lisanına vukuf sebebi rüçhandır. Taliplerin mektep şahadetnameleri askerlik vesikaları hüsnühal ve sıhhat şahadetnameleri ile hüviyet cüzdanı veya suretlerini istida ile 4/12/936 akşamına kadar Vekâlet Zat İşleri Diresi Şefliğine tevdi eylemleri ve 9/12/936 çarşamba günü saat 10 da Ankarada Vekâlette hazır bulunmaları ilân olunur. (1775) (2989)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli «4192» lira «50» kuruş olan 43000 kilo ekmek, 5/Birinci kânun/936 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 11 de açık eksiltme suretile alınacaktır.

Muvakkat teminatı «314» lira «44» kuruş olup şartnamesi komisyonda hergün parasız verilir.

İsteklilerin, bu mikdar teminatı İstanbul vilâyeti muhasebeciliğine yatırarak mukabilinde alacakları makbuz veya banka teminat mektubu ile ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonumuza müracaatları. (3067)

Konya Daimî Encümen Riyasetinden:

Memleket hastanesi kalorifer tesisatına aid projenin tanzimi işine talip çıkmadığından; diğer mahallerdeki taliplerin de Konyaya kadar gelmeleri masrafı badi olduğundan arttırma ve eksiltme kanunun 46 ıncı maddesinin (R) fıkrası mucibince bu işin İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğü delâletiyle en ucuz fiyat teklif edene pazarlıkla ihalesi kararlaştırılmış ve yapılacak teklif üzerinden teminat akçası alınması düşünülmüş olduğundan 2/12/936 çarşamba günü saat üçe kadar taliplerin bu müdürlükteki fenni şartname, izahname ve plânları görüp katî teklif mektuplarını mezkûr İstanbul Sıhhat Müdürlüğüne vermeleri ilân olunur. (3094)

Ankara Valiliğinden:

1 — Keşif bedeli 6191 lira 58 kuruş olan hususî idareye aid Kültür Bakanlık antresindeki tadilât kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 7/12/936 perşembe günü saat 15 de Vilâyet binasında Daimî encümence yapılacaktır.

3 — İsteklilerin teklif mektupları,ticaret odası vesikası ve 344 lira 37 kuruşluk muvakkat teminatları ve Nafıa Müdürlüğünden alacakları fennî ehliyet vesikalarile birlikte ayni gün ve saat 14 de Vilâyet encümeni riyasetine vermeleri.

4 — İsteyenler keşif evrakını ve şartnameleri Ankara vilâyeti Nafıa müdürlüğünde gözden geçirebilirler. (3090)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Şartnamesi mucibince 2100 kilo dikistrinli kola pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 15/XII/936 tarihine rastlayan salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3181)

★

200 paket 12/24 makine ipliği «örneği vardır» saat 14
1000 adet 40 s/m kıyım bıçağı « resmi vardır» saat 15

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 1/12/936 tarihine raslıyan salı günü yukarıda yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parsız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2872)

★

10,000 metre beyaz yağlı kaneviçe
6.000 » yeşil yağlı »

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 26/11/936 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubezindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınacaktır.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2692)

★

50 000 Adet 50 lik tuz çuvalı
50 000 » 100 » » »

I. — Yukarıda miktar ve nevi yazılı (100,000) adet tuz çuvalı şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II. — Pazarlık 27/XI/936 tarihine raslıyan cuma günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

III. — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV. — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3063)

Çanakkale vilâyetinden:

Göçmen evleri için on bin metre mikâp mamul çatılık ve döşemelik kereste pazarlıkla satın alınacaktır. Bu keresteler vilâyetin Anadolu yakasındaki iskelelerde depo edilecektir. Bu miktar kerestenin 2610 metre mikâbı 4X8X8 ve bin altı yüz yetmiş metre mikâbı 3,5X8X4 ve 3390 metre mikâbı 4X12X8 ve 1100 metre mikâbı döşemelik olarak dört boy 12 santim en 18 milimetre kalınlığında ve 140 metre mikâbı 3,5X4X28 ve 1090 metre mikâbıda 12 milim kalınlık ve 24 milim genişliğinde çıta olarak imâl edilecektir. Çıtalık kerestenin beher metre mikâbı yine bu iskelelerde teslim şartile 12,5 çıta ve döşemenin beher metre mikâbı yine bu iskelelerde teslim on yedi buçuk lira üzerinden fiati takarrur etmiştir. Pazarlık suretile alınacak bu miktar kerestenin % 15 hesabile teminatı katiyeye raptedilecek ve bu kerestenin 4000 metre mikâbı Mayıs 937 nihayetine kadar ve 2000 metre mikâbı Temmuz 937 nihayetinde bu iskelelerde depo edilmiş bulunacaktır. Talip olanların % 15 teminatları ile birlikte ikinci teşrinin 21 inci cumartesi günü saat onda Çanakkale iskân komisyonuna müracaat etmeleri evvelce yazılmıştı. Görülen lüzum üzerine pazarlık 28/11/936 tarihine kadar temdid edilmiştir. Yevmi mezkürda saat 10 da Çanakkale İskân komisyonuna müracaat edilmesi ilân olunur. (3186)

Herkesin üzerinde ittifak ettiği bir hakikat:

Günde iki defa kullanmak şartile

RADYOLİN

Dişlerinizi tertemiz, bembeyaz ve sapsağlam yapar. Ona yirminci asır kimyasının harikalarından biridir, denilebilir. Kokusu güzel, lezzeti hoş, mikroplara karşı tesiri yüzde yüzdür.

RADYOLİN

Kullananlar, dişlerini en ucuz şeraitle sigorta ettirmiş sayılırlar

KADINLAR İÇİN

Şayanı hayret bir müjde

Bir doktorun cazip keşfi

Solmuş ve buruşmuş bir cilde gençliği iade ediyor

Viyanada b.. tıp mecmuası, dünyayı hayrette bırakacak fennin son zaferini ilân ediyor. Buruşuklukların yalnız sebebi zuhuru değil, izale çaresini de bulmuşlardır. Anneler, hattâ büyük anneler, artık gençlik zamanlarındaki taze ve açık tenlerine kavuşabilirler. 50 ve 60 yaşlarında olan kadınlar, gençliklerindeki yumuşak ve buruşuksuz bir cilt teminine muvaffak olabilirler. Buruşukluklar, ihtiyarladığımız vakit zuhura gelir, cilt; bazı canlı ve besleyici unsurları kaybeder. Bu unsurlar, şimdi kemali itina ile intihap edilmiş genç hayvanlardan istihsal edilmektedir. Bunlarla cilt beslendiği takdirde tazeleşir ve gençleşir. İşte; Viyana üniversitesinde profesör Dr. Stejskal idaresinde yapılan keşfin şayanı hayret semereleri bu profesörün keşfinin münhasıran istimal hakkı Tokalon müessesesi tarafından büyük fedakârlıklarla temin edilmiştir.

«Biocel» tabir edilen canlı hüceyreler hülâsası, yalnız pembe rengindeki Tokalon kreminde bulunur. Hastanelerde 60-70 yaşlarındaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübelerde altı hafta zarfında buruşukluklarının tamamen zail olduğu görülmüştür. Her akşam yatmazdan evvel yegâne cilt unsuru olan pembe rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siz uyurken, o, cildi besler ve gençleştirir. Serian buruşukluklar izale olur ve bir kaç hafta zarfında daha genç görünmüş olursunuz. Gündüz için (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri eritir, açık mesameleri kapatır ve en sert cildi yumuşatır, beyazlatır ve gençleştirir.

Sinirl ve ciğerleri zayıf olanlar ÇAM Hülâsasile banyo yapınız.

Çam ağacının bütün şifaî tesirlerini haizdir. Çam banyosu teneffüsü kolaylaştırır. Sinirleri teskin eder. Cildi güzelleştirir. Kokuları izale eder. Neşenizi arttırır. Şişesi 60 kuruştur. Her eczanede arayınız. Deposu Taksim Eczanesi (ÇAM) isim ve markasına ve etiket üzerinde Taksim eczanesi firmasına dikkat ediniz.

TURK HAVA KURUMU

BUYUK PIYANGOSU

2 ci Keşide 11 Birincikânun 936 dadır

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

Büyük ikramiye 40.000 liradır.

Ayrıca: 15,000, 12,000, 10,000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat Vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7/Birincikânun/936 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur.

Bir çok tıraş bıçaklarını tecrübe ettim. Hiç birisinden memnun kalmadım.

Nihayet sakalımı kuştüyü hafifliği ile tıraş eden POKER tıraş bıçağını beğendim.

Çünkü; POKER; cildi tahriş etmeden çabuk ve rahat tıraş eden bıçaktır.

POKER

Dünyanın en eski ve en iyi tıraş bıçağıdır.

ADEMİ İKTİDARA FORTESTİN

Erken ihtiyarlıyanları gençleştirir, yorgunvücudleri dinçleştirir. Belgevşekliğini geçirir, çelik gibi bir vücut kazandırır.

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Şeker, Şekerleme ve Lokumlarının nefaseti dünyaya nam vermiştir.

Akide	60 Kr.
Sade lokum	60 Kr.
Güllü lokum	70 Kr.
Fındıklı lokum	90 Kr.
Elvan şekeri	80 Kr.
Sakızlı lokum	70 Kr.
Fıstıklı lokum	120 Kr.
Kaymaklı lokum	120 Kr.

Bayram için taşradan sipariş kabul olunur. Siparişler Ticarethanenin merkezi olan İstanbul, Bahçekapı, Hamidiye caddesinde Kadim

HACI BEKİR

Şekerci mağazasında kabul olunur.

YILBAŞI BİLETLERİ

Geldi

Geçen yılbaşı keşidesinde **500.000 lirayı** **UĞUR GİŞESİ** verdiğini unutmayınız.

UĞUR GİŞESİ

Karaköy, Postahane karşısında. Telefon: 40021

Hiç bir yerde şubesi yoktur.

JUVANTIN KANZUK SAÇ BOYALARI

Kumral ve siyah olarak sabit ve tabiî renk verir. Ter ve yıkanmakla çıkmaz. Yegâne zararsız ve tanınmış sıhhî saç boyasıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

AKŞAM

Çinkografi şubesi

Müdürü: Kenan

Son model makinelerle mücehhez yegâne atelyedir

Bakır, pirinç, çinko üzerine klişe imalâtı

Telefon 20113

Mühim bir tavsiye

Yastık, yorgan ve şiltelerinizi kuş tüyünden yapınız. Yatması rahat, kışın sıcak, yazın serindir. (Kilosu 75 kuruşdan başlar) Fabrika ve satış deposu İstanbul, Çakmakçılarda Kuştüyü fabrikası. Telefon: 23027

Iktisat vekâletinden:

1 — Vekâletimiz kaloriferleri için alınacak olan 240 ton Sömikok «Türk Antrasit» kömürü kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2—Muhammen bedeli 7200 liradır.

3 — İstekliler bu işe aid şartnameyi Vekâlet Levazım müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltme 8/12/936 tarihine rastlıyan Salı günü saat 10 da Ankarada İktisat vekâleti binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat bedeli 540 liradır.

6 — Eksiltme 2490 numaralı kanuna tevfikan yapılacaktır.

7 — İstekliler teklif mektuplarını ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine vereceklerdir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır. İhale saati onlan bu saatten sonra gelecek teklif zarfları kabul edilmiyeceği gibi postada vaki olacak gecikmeler de kabul edilmiyecektir.

8 — Bu iş hakkında fazl- malûm-t almak isteyenlerin Vekâlet Levazım müdürlüğüne (3124)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası